

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma

Jesse Hattunen

**YRITYSMUODON VALINTA, TALOUSHALLINNON SUUNNITTELU
JA RAHOITUKEN JÄRJESTÄMINEN CASE-YRITYKSELLE**

Opinnäytetyö
Marraskuu 2017

OPINNÄYTETYÖ
Marraskuu 2017
Liiketalouden koulutusohjelma

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
puh. (013) 260 600

Tekijä
Jesse Hattunen

Nimeke
Yritysmuodon valinta, taloushallinnon suunnittelu ja rahoituksen järjestäminen case-yritykselle

Toimeksiantaja
Yksityinen henkilö

Opinnäytetyön tarkoituksena on ollut tutkia toimeksiantajalle perustettavan yrityksen tarkoituksenmukaisinta yritysmuotoa, taloushallinnon järjestämistä ja rahoituksen hakemista. Opinnäytetyö on luonteeltaan kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus.

Opinnäytetyön toimeksiantaja on yksityinen henkilö Helsingistä. Hän on suunnitellut yritystoiminnan perustamista LVI-alalle. Toimeksiantajalla ei ole aiempaa kokemusta yrittämisestä, mutta hänellä on valmiina asiakassuhteita LVI-alalla. Hänellä oli tarvetta tutkimukselle, jossa selvitetään, mikä yritysmuoto on hänen toiminnalleen tarkoituksenmukaisin, kuinka taloushallinnon toiminnot tulisi yrityksessä järjestää ja miten yritystä tulisi rahoittaa.

Opinnäytetyö lähestyy tutkimustehtävänsä aihekirjallisuutta ja toimeksiantajan kanssa käytyjä haastatteluja hyödyntämällä. Haastatteluissa saatuja tietoja pyritään heijastamaan kirjallisuuteen, josta luodaan johtopäätöksiä. Aihekirjallisuuden lisäksi apuna on käytetty valmiita yrityksen perustamiseen liittyviä oppaita.

Tutkimuksen johtopäätöksissä on otettu huomioon yrittäjän yksilölliset piirteet, toiveet ja mielipiteet. Yritysmuodon tarkoituksenmukaisuus, taloushallinnon toimintojen järjestäminen ja yrityksen rahoituksen keinot ovat yhtä yksilöllisiä, kuin yrittäjä itse. Tutkimuksessa selviää, että toimeksiantajalle tarkoituksenmukaisin yritysmuoto on osakeyhtiö. Taloushallinnon toiminnoista yrityksen kannattaa ulkoistaa tilitoimistolle ainakin kirjanpito. Yritystä voidaan rahoittaa omarahoituksella, pääomasijoituksilla, factoringrahoituksella ja leasing-rahoituksella.

Kieli
suomi

Sivuja 42
Liitteet 4

Asiasanat
yritysmuodon valinta, taloushallinnon suunnittelu, yrityksen rahoitus

THESIS
November 2017
Degree Programme in
Business administration

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
FINLAND
Tel: +358 13 260 600

Author (s)
Jesse Hattunen

Title
Choice of Company Form, Financial Management Planning and Finance Planning for the Case Company

Commissioned by
A private person

The purpose of this thesis was to study the most appropriate company form, how to arrange the financial management and how to finance the company that is being set up. The thesis is a qualitative research.

The thesis is commissioned by a private person from Helsinki. He has planned to set up a business on the HVAC industry. The client has no previous experience in doing business, but he has customer relations in the HVAC industry. The client had a need to determine which form of business would be the most appropriate for his company, how financial management functions should be organized in the company and how to finance the company.

The thesis approaches the task by utilizing field-specific literature and interviews with the client. The information gained from the interviews were reflected on the information from the literature. Conclusions were drawn from these sources. In addition to the subject literature, incorporation guides have been used.

The conclusions of the study take into account the entrepreneur's individual characteristics, wishes and opinions. The appropriateness of a company form, the organization's financial management and the finance of the company, are as individual as the entrepreneur himself. The research showed that the most appropriate company form for the client is a limited liability company. Regarding financial management, the company is advised to outsource at least accounting. The company can be financed through self-financing, venture capital, true factoring financing and leasing financing.

Language
Finnish

Pages 42
Appendices 4

Keywords
choice of company form, financial management planning, finance planning

Sisältö

Tiivistelmä	
Abstract	
1 Johdanto.....	5
1.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja menetelmät	5
1.2 Tutkimuskysymykset	6
2 Yrityksen perustaminen ja yritysmuodon vaikutus talouteen	7
2.1 Yrityksen perustamisen vaiheet	8
2.2 Yritysmuodot	8
2.2.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja eli toiminimi	9
2.2.2 Avoin yhtiö	10
2.2.3 Kommandiittiyhtiö	10
2.2.4 Osakeyhtiö	11
2.2.5 Osuuskunta.....	13
3 Taloushallinnon suunnittelu	15
3.1 Verotus	15
3.2 Laskutus ja maksatus.....	16
3.3 Palkkahallinto.....	17
3.4 Vakuutus	18
3.5 Kirjanpito	19
4 Yrityksen rahoitus	22
4.1 Omarahoitus	22
4.2 Lainarahoitus.....	22
4.3 Pääomasijoittajat	23
4.4 Julkinen rahoitus	23
4.5 Starttiraha	24
5 Tutkimusmenetelmät ja tutkimuksen vaiheet.....	26
6 Tulokset.....	28
6.1 Tutkimuksen toteutus	28
6.2 Toimeksiantajan esittely.....	28
6.3 Toimeksiantajan haastattelut.....	29
7 Johtopäätökset	32
7.1 Yritysmuoto	32
7.2 Yrityksen taloushallinto	34
7.2.1 Verotus	34
7.2.2 Laskutus ja maksatus.....	35
7.2.3 Palkkahallinto.....	36
7.2.4 Vakuutus	36
7.2.5 Kirjanpito	37
7.3 Yrityksen rahoitus	38
7.4 Opinnäytetyöprosessi	39
7.5 Jatkotutkimusehdotuksia	40
Lähteet.....	42
Liite 1 Haastattelurunko	
Liite 2 Osakeyhtiö perustamissopimus	
Liite 3 Osakeyhtiö yhtiöjärjestys	
Liite 4 Osakeyhtiö perustamisilmoitus	

1 Johdanto

Jokainen meistä varmasti tuntee jonkun, joka haaveilee oman yrityksen perustamisesta. Yrittäminen on aina taloudellisesti epävarmaa ja siihen usein liitetään suuret riskit. Yrityksen perustamisvaiheessa on kuitenkin mahdollista minimoida riskejä huolellisella suunnittelulla. Kaikki yrityksen toiminta heijastuu jollain tavalla yrityksen taloushallintoon. Myös yrityksen taloushallintoa kannattaa suunnitella jo yrityksen perustamisvaiheessa.

Tilastokeskuksen ylläpitämän yritysrekisterin mukaan Suomessa toimi vuonna 2015 yhteensä 321 887 yritystä. Näistä yrityksistä 89,4 % työllistää enimmillään neljä henkilöä. Rakennusosalalla yrityksiä Suomessa oli yhteensä 41 616 kappaletta. Vuonna 2016 rakennusosalalla aloitti 3 751 uutta yritystä ja yritystoiminnan lopetti 3 585 yritystä. Kaiken kaikkiaan Suomeen perustettiin vuonna 2016 yhteensä 28 469 uutta yritystä, kun lopettaneita yrityksiä oli puolestaan 24 926 kappaletta. (Tilastokeskus 2017.)

1.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja menetelmät

Tämän opinnäytetyön toimeksiantaja on yksityinen henkilö, joka on aloittamassa yritystoimintaa LVI-alalla. Perustettavan yrityksen tarkoituksena on toimittaa asiakkailleen laadukkaita LVI-palveluja Päijät-Hämeen alueella. Toimeksiantajalla ei ole aiempaa kokemusta yrityksen perustamisesta, mutta hän on itse toiminut alalla työntekijänä. Yrittäjällä on LVI-alalla laaja suhdeverkosto, jonka on suunniteltu antavan yritykselle paljon valmiita asiakkuuksia. Yritykseen palkataan lisäksi toimeksiantajan tuttava, jolla on pitkä kokemus yrittäjyydestä LVI-alalla. Toimeksiantajalla oli tarvetta tutkimukselle, joka käsittelee yritysmuodon valinnan, yrityksen taloushallinnon suunnittelun ja yrityksen rahoituksen järjestämisen

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia, mikä yritysmuoto on toimeksiantajalle tarkoituksenmukaisin, kuinka hänen tulisi yrityksessään taloushallinnon toiminnot järjestää ja kuinka hän voi yritystä rahoittaa. Tutkimus on rajattu koskemaan yritysmuodon valintaa, taloushallinnon suunnittelua ja yrityksen rahoituksen hakemista toimeksiantajan yritysseen. Opinnäytetyö on luonteeltaan laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Opinnäytetyö

on rakennettu tiiviissä yhteistyössä toimeksiantajan kanssa. Se pohjaa luettuun ammattikirjallisuuteen sekä yrittäjän omiin toivomuksiin. Toimeksiantajan kanssa on käyty useita haastatteluita, joiden pohjalta hänen toiveensa ja tavoitteensa tutkimusongelman ratkaisuun on huomioitu. Tutkimuksesta saadut johtopäätökset perustuvat toimeksiantajan kanssa käydyissä haastatelluissa saatujen vastausten peilaamiseen ammattikirjallisuuteen.

1.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksella pyritään löytämään vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

- Mikä on toimeksiantajan tulevalle yritystoiminnalle tarkoituksenmukaisin yritysmuoto?
- Kuinka toimeksiantajan taloushallinto voidaan järjestää?
- Millaisilla keinoilla yritystä voidaan rahoittaa?

2 Yrityksen perustaminen ja yritysmuodon vaikutus talouteen

Yrityksen perustaminen vaatii halua ja tahtoa toimia yrittäjänä. Ennen yrityksen perustamista on kysyttävä päätöstä ja mietittävä omaa soveltuvuutta riskien ottoon, sekä itsenäiseen toimintaan. Menestyvä yritys tarvitsee toimivan liikeidean, joka on kuvaus yrityksen tavasta ansaita rahaa valitulla toimialalla. (Holopainen 2013, 12.)

Jos alkava yrittäjä tuntee epävarmuutta omasta osaamisestaan, on olemassa yhteiskunnan järjestämiä palveluja, joista saa neuvontaa. Neuvontapalveluita ja koulutuspalveluita yrityksen perustajille ja alkaville yrittäjille tarjoavat muun muassa:

- Seudulliset yrityspalvelut: keskeisiä seudullisia palveluidentarjoajia ovat kuntien kehittämisorganisaatiot, työ- ja elinkeinotoimistot, uusyrityskeskukset, yrityshautomot ja vero toimistot.
- Yritys-Suomi palvelut: palvelut koostuvat Yritys-Suomi verkkopalvelusta, Yritys-Suomi puhelinpalvelusta ja paikan päällä tapahtuvasta palvelusta.
- Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset: ELY-keskukset antavat tukea pienyritysten perustamista, kasvua ja kehittymistä koskevissa asioissa, sekä järjestävät muun muassa yrittäjäkoulutuksia. (Holopainen 2013, 12.)

Aloittavan yrittäjän kannattaa ennen yrityksen perustamisen käytännön toimia keskustella liikeideastaan ammattilaisten kanssa ja arvioida omia mahdollisuuksiaan yritystoimintaan. Keskuskauppakamarin julkaisemassa *Yrityksen perustajan oppaassa* on lueteltu kriittiset kysymykset, joita yrityksen perustamista aikovan henkilön kannattaa miettiä ennen perustamispäätöksen tekemistä:

- Ovatko ammattitaitoni ja kokemukseni riittävät?
- Olenko valmis luopumaan tilapäisesti harrastuksistani?
- Kuinka perheeni suhtautuu yritykseen uhrattavaan ajankäyttöön?
- Onko terveyteni riittävän hyvä, jotta selviydyn yrityksen hoitamisesta?
- Onko minulla riittävästi tahdonvoimaa selviytyä eteeni tulevista haasteista?
- Olenko valmis taloudelliseen riskinottoon?
- Uskonko saavani työtä sen jälkeen, kun olen toiminut yrittäjänä?
- Pystynkö tekemään itsenäisiä päätöksiä kaikissa tilanteissa? (Keskuskauppakamari 2009, 9.)

2.1 Yrityksen perustamisen vaiheet

Varmistuttuaan liikeidean toimivuudesta ja omista ominaisuuksistaan yrittäjäksi, on ryhtyvä siirtämään liikeidea toimivaksi yritykseksi. Yrityksen perustaminen on monivaiheinen prosessi. Juha Siikavuo on listannut kirjassaan *Pienyrityksen taloushallinto* yrityksen perustamisen vaiheet seuraavanlaisesti:

1. Alustava liiketoimintasuunnitelma
2. Rahoituksen järjestäminen
3. Yritysmuodon valinta
4. Toiminnan luvanvaraisuuden selvittäminen
5. Perustamisilmoitus kaupparekisteriin
6. Vakuutusten järjestäminen
7. Kirjanpidon järjestäminen (Siikavuo 2003, 38.)

Yrityksen perustamisen vaiheet vaihtelevat hieman riippuen mistä lähteestä tieto on haettu. Asiasisällöltään ne noudattavat kuitenkin lähes aina samaa kaavaa, mutta vaiheet voivat olla listattu hieman erilaiseen järjestykseen.

Liiketoimintasuunnitelma kannattaa tehdä kirjallisesti ja siitä tulisi selvittää liikeidea perusteluineen, toimintatavat, asiakkaat ja markkinointi, pääoman tarve, taloudellinen suunnittelu ja kilpailutilanne (Keskuskauppakamari 2009, 10). Huolellisen liiketoimintasuunnitelman jälkeen kannattaa siirtyä eteenpäin miettimään yrityksen perustamisen muita vaiheita.

2.2 Yritysmuodot

Yritystoimintaa aloitettaessa on huolellisesti suunniteltava, mikä yritysmuoto on toiminnan luonteeseen sopivin ja tarkoituksenmukaisin. Perustamisvaiheessa tehdyt valinnat ovat pitkävaikutteisia ja tehtyjä virheitä on vaikea korjata myöhemmin. Uusyrittäjäkeskuksen verkkosivuilta löytyy vuosittain päivitettävä *Perustamisopas alkavalle yrittäjälle*, jonka mukaan yritysmuodon valintaan vaikuttavat seuraavat tekijät:

- perustajien lukumäärä
- pääoman tarve ja saatavuus
- vastuut ja päätöksenteko
- toiminnan joustavuus
- toiminnan jatkuvuus
- rahoittajien suhtautuminen
- voitonjako ja tappion kattaminen
- verotus (Uusyrittäjäkeskus 2017, 45.)

Suomessa vaihtoehtoisia yritysmuotoja ovat yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö ja osuuskunta (Uusyrittyskeskus 2017, 45). Jokaisella yritysmuodolla itselleen ominaiset tunnuspiirteensä.

2.2.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja eli toiminimi

Hallinnollisesti helpoin tapa harjoittaa yritystoimintaa on toiminimi. Yksityisenä elinkeinonharjoittajana voi toimia luonnollinen henkilö, jolla on pysyvä asuinpaikka Euroopan talousalueella. Toiminimen perustamiseen asetettavaa vähimmäispääomaa ei ole laissa määritelty. (Uusyrittyskeskus 2017, 45.) Yrittäjä voi halutessaan lisätä tai vähentää oman pääoman määrää yrityksessä (Tuomi-Sorjonen 2016, 9). Yritystoiminnan tuottama voitto kasvattaa yrityksen pääomaa ja tappio pienentää sitä (Tomperi 2015, 111). Yksityinen elinkeinonharjoittaja on yksin vastuussa yritystoiminnastaan ja vastaa siitä koko henkilökohtaisella omaisuudellaan. Toiminimiyrittäjät jaetaan ammatinharjoittajiin ja liikkeenharjoittajiin. Ammatinharjoittaja on yrittäjä, joka voi toimia ammatissaan ilman toimipaikkaa ja työntekijöitä (esimerkiksi kirvesmies). Liikkeenharjoittaja on yrittäjä, jolla on toimipaikka ja joka voi työllistää muita henkilöitä (esimerkiksi kioskiyrittäjä). (Uusyrittyskeskus 2017, 45.) Yritystoiminnasta syntyvää voittoa toiminimiyrittäjä voi nostaa yksityisnostoina. Tulo lisätään yrittäjän mahdollisiin muihin tuloihin ja verotetaan normaalisti valtionveron progression mukaan. Palkkaa toiminimiyrittäjä ei voi maksaa itselleen eikä puolisolleen. Toiminimiyrittäjä ei ole myöskään oikeutettu luontaisetuihin, joita voivat olla esimerkiksi puhelinetu tai autoetu. Toiminimi on yleisin pienyrityksen toimintamuoto, etenkin jos omistajan työpanos on ratkaiseva. Toiminimi on harvoin yrityksen lopullinen yhtiömuoto, koska myöhemmin voi tulla tarpeelliseksi muuttaa toiminta toiseen yhtiömuotoon. (Viitala 2006, 54–56)

Toiminimen perustaminen on yksinkertaista ja edullista. Toiminnan aloittamisesta täytyy tehdä perustamisilmoitus kaupparekisteriin ja Verohallintoon. Perustamisilmoituksen voi tehdä sähköisesti www.ytj.fi -palvelussa. Vuonna 2017 rekisteröinti kustantaa 110 euroa. Toiminnan voi aloittaa välittömästi perustamisilmoituksen tekemisen jälkeen, ellei elinkeino vaadi luvanvaraisuutta. (Uusyrittyskeskus 2017, 45.)

2.2.2 Avoin yhtiö

Avoimen yhtiön perustamiseen tarvitaan vähintään kaksi yhtiömiestä, joista vähintään toisella on pysyvä asuinpaikka Euroopan talousalueella. Yleensä nämä ovat luonnollisia henkilöitä, mutta yhtiömiehinä voivat olla myös esimerkiksi yritykset tai yhteisöt. Avoin yhtiö voidaan perustaa ilman yhtiömiesten rahapanosta, koska yhtiöpanokseksi käy myös omaisuuspanos tai työpanos. Pääoman määrää voidaan milloin vain lisätä tai vähentää, jos yhtiösopimuksessa ei ole asiasta toisin sovittu. Kaikki yhtiömiehet ovat vastuussa yrityksen sitoumuksista henkilökohtaisella omaisuudellaan. Jokaisella yhtiömiehellä on oikeus itsenäisesti päättää yhtiön asioista, jos muuta ei ole sovittu. (Uusyrittyskeskus 2017, 46.) Avoimessa yhtiössä voi olla toimitusjohtaja, hallitus ja yhtiömiesten kokous (Tuomi-Sorjonen 2016, 11). Yhtiömiehille voidaan maksaa palkkaa, luontaisetuja ja verottomia matkakustannusten korvauksia. Yhtiömiehet voivat myös sopia mahdollisista yksityisnostoista. (Tuomi-Sorjonen & Kosonen 2015, 11.) Palkanmaksu yhtiömiehille ei yleensä ole edullista, koska avoimen yhtiön verotettava tulo jaetaan yhtiömiesten tuloina verotettavaksi (Tomperi 2015, 113).

Avoimen yhtiön perustamiseen yhtiömiesten täytyy tehdä kirjallinen yhtiösopimus. Yhtiösopimuksessa voidaan sopia erinäisistä asioista, kuten voitonjaosta tai päätöksenteosta. Voitto voidaan jakaa esimerkiksi pääomapanosten suhteessa tai työpanosten perusteella. (Viitala 2016, 56.) Avoin yhtiö rekisteröidään kaupparekisteriin ja Verohallintoon kolmen kuukauden kuluessa yhtiösopimuksen allekirjoittamisesta. Lomakkeita on saatavilla www.ytj.fi -palvelussa. Ilmoitukseen on liitettävä mukaan alkuperäinen yhtiösopimus. Rekisteröinnin hinta vuonna 2017 on 240 euroa. (Uusyrittyskeskus 2017, 46.)

2.2.3 Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiössä perustajia tulee olla vähintään kaksi, vähintään yksi vastuunalainen yhtiömies ja yksi äänetön yhtiömies. Vähintään yhdellä vastuunalaisella yhtiömiehellä tulee olla pysyvä asuinpaikka Euroopan talousalueella. Äänettömät yhtiömiehet sijoittavat yhtiöön rahapanoksen tai omaisuuspanoksen. Vastuunalaisien yhtiömiesten yhtiöpanokseksi riittää pelkkä työpanos. (Uusyrittyskeskus 2017, 46.) Omaa pääomaa voidaan tarvittaessa lisätä tai vähentää, jos yhtiösopimuksessa ei ole toisin määrätty (Tuomi-

Sorjonen 2016, 13). Vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat yhtiön veloista koko omaisuudellaan, kun taas äänettömien yhtiömiesten vastuu rajoittuu sijoitettuun yhtiöpanokseen. Jos yhtiösopimuksessa ei toisin määrätä, äänettömillä yhtiömiehillä ei ole oikeutta osallistua yrityksen päätöksentekoon. (Uusyrityskeskus 2017, 46.) Kommandiittiyhtiöön voidaan valita toimitusjohtaja, hallitus ja yhtiömiesten kokous. Pakollisia toimielimiä kommandiittiyhtiöön ei vaadita. (Tuomi-Sorjonen 2016, 13.)

Kommandiittiyhtiön yhtiömiehille voidaan maksaa palkkaa, luontaisetuja ja verottomia matkakustannusten korvauksia. Yhtiömiehet voivat myös sopia, että vastuunalaisilla yhtiömiehillä on oikeus tehdä yksityisnostoja. Kommandiittiyhtiössä mahdollinen voitto jaetaan yhtiösopimuksessa tai muutoin sovitulla tavalla, ellei yhtiömiehet ole muuta sopineet. Äänettömille yhtiömiehillä maksetaan tavallisesti tietty prosenttiosuus heidän sijoitetun yhtiöpanoksen määrästä. Loppuosa jaetaan vastuunalaisten yhtiömiesten kesken. (Tuomi-Sorjonen & Kosonen 2015, 13, 14.)

Kommandiittiyhtiön perustaminen ei eroa avoimen yhtiön perustamisesta muuten, kuin että kommandiittiyhtiön yhtiösopimuksessa on mainittava ketkä yhtiömiehistä ovat vastuunalaisia ja ketkä äänettömiä yhtiömiehiä. Äänettömien yhtiömiesten yhtiöpanos on myös ilmoitettava euroissa laskettuna. (Uusyrityskeskus 2017, 46.)

2.2.4 Osakeyhtiö

Osakeyhtiön perustamiseen vaaditaan yksi tai useampi henkilö tai yhteisö. Osakeyhtiölaki ei määritä perustajaosakkaiden kotipaikasta tai asuinpaikasta, joten heidän ei tarvitse asua Euroopan talousalueen sisällä. Perustamisvaiheessa omistajat merkitsevät yhtiön kaikki osakkeet, yksityisen osakeyhtiön osakepääoman tulee olla vähintään 2500 euroa. (Uusyrityskeskus 2017, 46.) Osakepääomaa voidaan myöhemmin korottaa (Tuomi-Sorjonen 2016, 19). Osakkaat vastaavat yrityksen sitoumuksista ainoastaan sillä pääoman määrällä, jonka he ovat yhtiöön sijoittaneet, elleivät he ole antaneet muita henkilökohtaisia takauksia yhtiön puolesta. Juridisesti osakeyhtiö on itsenäinen yksikkö, joka vastaa itse omista sitoumuksistaan. Myös verotuksellisesti osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen, joka maksaa tuloveroa tilikauden aikana tekemänsä tuloksen mukaan. (Siikavuo 2003, 30.)

Osakeyhtiössä päätösvaltaa nauttivat osakkeenomistajat. Osakkeenomistajat valitsevat yhtiölle hallituksen, joka huolehtii yhtiön hallinnosta ja edustamisesta. (Uusyrittyskeskus 2017, 46.) Osakeyhtiön hallitukseen tulee valita yhdestä viiteen varsinaista jäsentä. Mikäli hallitukseen valitaan vähemmän kuin kolme henkilöä on siihen valittava myös varajäsenet. Hallitus on osakeyhtiön ainoa pakollinen toimielin. Yhtiön hallitus voi halutesaan valita yhtiölle toimitusjohtajan hoitamaan juoksevaa hallintoa. (Tuomi-Sorjonen 2016, 15.) Toimitusjohtaja voidaan valita jo yrityksen perustamisen yhteydessä perustamissopimuksessa tai myöhemmin käydyssä hallituksen kokouksessa. (Uusyrittyskeskus 2017, 46.) Jokainen osake tuottaa yhtiössä samanarvoiset oikeudet, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty (Tomperi 2015, 118).

Osakeyhtiössä omistajille voidaan maksaa palkkaa, luontaisetuja ja verottomia matkakustannusten korvauksia. Osakeyhtiön voitonjakaminen perustuu tilinpäätökseen. Voittoa voidaan jakaa myös ennen tilikauden päättymistä, jos laaditaan välitilinpäätös. Osingonjaosta päättää yhtiökokous hallituksen esityksen perusteella. Osakeyhtiön varjoa ei saa jakaa, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää, että jako aiheuttaa osakeyhtiölle maksukyvyttömyyden. (Tuomi-Sorjonen 2017, 21.) Listaamattomasta osakeyhtiöstä pääomatuloina nostettavasta osingosta osa on verotonta. Jos jaettu osinko on alle 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta on osingosta 25 % veronalaista pääomatuloa ja 75 % verotonta tuloa. 150 000 euron ylittävistä osista 85 % on veronalaista ja 15 % verotonta. Jos jaettu osinko ylittää 8 % lasketun matemaattisen tuoton rajan on ylimenevästä osasta 75 % osingonsaajalle progressiivisesti verotettavaa ansiotuloa ja 25 % verotonta tuloa. (Tuloverolaki 30.12.1992/1535.)

Osakeyhtiön perustaminen alkaa perustamissopimuksesta (liite 2), johon liitetään myös yhtiöjärjestys (liite 3). Yhtiöjärjestyksestä tulee käydä ilmi vähintään yrityksen toim nimi, kotipaikka ja toimiala. Perustamissopimuksessa on mainittava vähintään sopimuksen päivämäärä, kaikki osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet, osakkeesta yhtiölle maksettu määrä, osakkeen maksuaika, sekä yhtiön hallituksen jäsenet. Perustamissopimuksessa voidaan myös nimetä yhtiön hallituksen puheenjohtaja, toimitusjohtaja, hallintoneuvoston jäsenet ja tilintarkastajat. Yrityksen tilikaudesta voidaan määrätä joko perustamissopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä. Yhtiö pitää rekisteröidä kaupparekisteriin kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoittamisesta. Vasta rekisteröinnin jälkeen yhtiö saa lainvoiman. Osakeyhtiön perustamisilmoituksen (liite 4) voi

tehdä sähköisesti www.ytj.fi -palvelussa tai paperi-ilmoituslomakkeella. Perustamisilmoitukseen liitetään myös alkuperäinen perustamissopimus ja jäljennös yhtiöjärjestyksestä. Rekisteröinti maksaa vuonna 2017 paperi-ilmoituksella 380 euroa ja verkossa tehtynä 330 euroa. (Uusyrityskeskus 2017, 47.)

Ennen rekisteröimistä osakepääoma tulee maksaa yrityksen tilille. Osakepääomaksi käy myös muu omaisuus kuin raha. Niin kutsutun apporttiomaisuuden kelpaavuudesta tulee kuitenkin olla tilintarkastajan lausunto liitteenä kaupparekisteriin ja perustamissopimukseen on merkittävä, että osakkeenmerkitsijällä on oikeus tai velvollisuus maksaa merkintähinta apporttiomaisuudella. Jos perustajajäseniä on enemmän kuin yksi kannattaa laatia kirjallinen osakassopimus, jossa säännellään osakkeenomistajien keskinäisistä suhteista, oikeuksista, velvollisuuksista ja voitonjaosta yhtiössä. (Uusyrityskeskus 2017, 47.)

2.2.5 Osuuskunta

Osuuskunta on yritysmuotona joustava, koska sen jäsenten määrä voi kasvaa tai vähentyä toiminnan aikana tarpeen mukaan. Yrityksen perustamiseksi vaaditaan yksi tai useampi jäsen. Nämä voivat olla luonnollisia henkilöitä, yrityksiä tai yhteisöjä. Osuuskunnan perustamiseksi ei edellytetä minimipääomaa vaan osuuskunta määrää osuusmaksusta säännöissään. Osuusmaksu voi olla myös apporttiomaisuutta, jos säännöissä on niin määrätty. Jos jäsen eroaa tai erotetaan osuuskunnasta, osuuskunta maksaa osuusmaksun takaisin. Osuuskunta on itsenäinen juridinen oikeushenkilö, joka vastaa veloistaan itse. Osuuskunnan jäsenten vastuu rajoittuu sijoitettuun osuusmaksuun. Osuuskunnassa päätäntävaltaa kantavat sen jäsenet osuuskunnan kokouksissa, joissa jokaisella jäsenellä on pääsääntöisesti yksi ääni. Yrityksen hallinnosta ja edustamisesta vastaa hallitus, joka voi halutessaan valita yhtiölle toimitusjohtajan hoitamaan juoksevaa hallintoa. (Uusyrityskeskus 2017, 48.)

Osuuskunnan tarkoituksena ei yleensä ole tuottaa voittoa jäsenilleen, vaan tukea jäseniensä taloutta ja elinkeinoa. Yrityksen säännöissä voidaan kuitenkin määrätä ylijäämän palautuksesta jäsenille. Osuuskunta voi myös maksaa jäsentensä osuuspääomalle korkoa. (Tuomi-Sorjonen & Kosonen 2015, 27, 30–31.) Varoja ei kuitenkaan saa jakaa, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää, että jako aiheuttaa osuuskunnalle maksukyvyttömyyden (Tuomi-Sorjonen 2016, 29).

Osuuskunnan perustamiseksi täytyy tehdä perustamissopimus, johon liitetään osuuskunnan säännöt. Säännöissä tulee mainita vähintään osuuskunnan toiminimi, kotipaikka ja toimiala. Perustamissopimuksessa on ilmoitettava sopimuksen päivämäärä, kaikki perustajajäsenet ja kunkin merkitsemät osuudet, osuudesta maksettava määrä ja maksuaika, sekä hallituksen jäsenet. Jos osuuskunnassa on toimitusjohtaja, hallintoneuvoston jäseniä, tilintarkastajia tai toiminnan tarkastajia, on nämä myös mainittava perustamissopimuksessa. Tilikaudesta voidaan määrätä joko perustamissopimuksessa tai osuuskunnan säännöissä. Osuuskunnan sisäiset säännöt voidaan kirjata erilliseen jäsensopimukseen, jota ei tarvitse liittää perustamissopimukseen. Jäsensopimuksessa voidaan sopia esimerkiksi osuuskunnan tehtävien jakamisesta ja vastuista. Osuuskunta tulee rekisteröidä kaupparekisteriin kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoittamisesta. Perustamisilmoitukseen liitetään perustamissopimus sääntöineen. Lomakkeet löytyvät www.ytj.fi -palvelusta. Rekisteröinti maksaa vuonna 2017 380 euroa. (Uusyrittyskeskus 2017, 49.)

3 Taloushallinnon suunnittelu

Jokainen yrityksessä tehty päätös ja toiminto heijastuvat lopulta yrityksen talouteen. Ilman riittävää taloushallintoa ja laskentatointia yritys tulee varmasti epäonnistumaan. Taloushallinto on eri toimintojen laaja kokonaisuus. Siihen kuuluvat muun muassa yhtiömuotokysymykset, sopimusasiat, verosuunnittelu, tilinpäätökset ja veroilmoitukset. Taloushallinto koostuu päivittäisistä rutiinitehtävistä kuten laskutuksesta, palkkahallinnosta, kirjanpidosta ja tilityksistä. Taloushallinto on väline, jonka pohjalta yrityksen menestyminen mitataan. (Viitala 2003, 39–41.)

Taloushallinnonala on kasvanut koko 2000-luvun ajan. Taloushallinnon ulkoistaminen ammattimaisille tilitoimistoille on lisääntynyt jatkuvasti. Myös julkisen sektorin ja listautuneiden pörssiyritysten taloushallinnon ulkoistaminen on kasvattanut suosiotaan. (Tuomi-Sorjonen 2016, 7.)

3.1 Verotus

Yrityksen toiminnan aloittaminen edellyttää yleensä, että yritys on ilmoittautunut ennakonperintärekisteriin. Jos yritys harjoittaa pelkkää tavarakauppaa, ei ennakonperintärekisteriin ole pakollista ilmoittautua. Kun yritys on ennakonperintärekisterissä ei työn toimeksiantajan tarvitse pidättää maksamastaan työkorvauksesta veroa, koska ennakonperintärekisterissä oleva yritys huolehtii itse veroistaan maksamalla ennakkoveroa. Ennakonperintärekisteriin ilmoitaudutaan samalla lomakkeella, jolla tehdään yrityksen perustamisilmoitus kaupparekisteriin. (Uusyrityskeskus 2017, 51.) Yrityksen lopullinen verotettava tulo ja tuloveron määrä lasketaan tilinpäätöksessä tilikauden päätyttyä (Tuomi-Sorjonen 2016, 118).

Yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö voivat ilmoittaa arvion yrityksen tuloksesta perustamislomakkeessa. Osakeyhtiön ja osuuskunnan on haettava ennakkoveroa erillisellä hakemuksella, joka löytyy Verohallinnon verkkosivuilta osoitteesta www.vero.fi. Ennakkoverot määrätään uuden yrityksen oman arvion perusteella ja verohallinto lähettää niistä tilisiirtolomakkeet. (Uusyrityskeskus 2017, 51.)

Suomessa suoritetaan myös arvonlisäveroa liiketoiminnan muodossa tapahtuvan tavaran tai palvelun myynnistä. Arvonlisäverolain mukaan yritys ei ole verovelvollinen, jos sen tilikauden liikevaihto on enintään 10 000 euroa. (Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.) Arvonlisäverovelvolliset yritykset ilmoittautuvat perustamisilmoituksella myös verohallinnon pitämään arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Arvonlisäverovelvollinen yritys voi vähentää kirjanpidossaan yritystoiminnan ostoihin sisältyvät arvonlisäverot myyneistä maksettavista arvonlisäveroista. Arvonlisäverovelka tai arvonlisäveropalautus ilmoitetaan Verohallinnolle sähköisesti. Ilmoituksen ja tilityksen määräpäivä on verokautta toisena seuraavan kuukauden 12. päivä. (Uusyrittyskeskus 2017, 52.) Jos yrityksen verokausi on kalenterikuukausi, tammikuun arvonlisäverovelka tilitetään maaliskuun 12. päivään mennessä. Yrityksen verokauden ollessa neljänneskalenterivuosi, ilmoitetaan ja tilitetään arvonlisäverovelka viimeistään kalenterineljännestä toisena seuraavan kuukauden 12. päivänä. (Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.) Näin yritykselle jää aikaa selvittää tilitettävän arvonlisäverovelan määrä ja kerätä laskuttamansa arvonlisävero asiakailta.

Yritysmuotojen verokohtelu eroaa hieman toisistaan, joten omalle toiminnalleen tarkoituksenmukaisimman yritysmuodon verosuunnittelusta on syytä keskustella verotuksen ammattilaisen kanssa jo perustamisvaiheessa.

3.2 Laskutus ja maksatus

Käteisostoista ja pankkikorttistoista saadaan vastineeksi kuitti, joka toimii kirjanpidossa vahvistuksena toimesta. Myytäessä tavara tai palvelu maksuajalla puhutaan myyntilaskusta. Ostettaessa liiketoimintaan tuotteita tai palveluita puhutaan ostolaskuista.

Yrityksen tulee pyrkiä laskuttamaan valmiit tavarat ja palvelut mahdollisimman pian. Puolestaan laskulla ostettaessa on pyrittävä saamaan mahdollisimman pitkä maksuaika. Etenkin yritysten keskinäisessä kaupankäynnissä maksuajoista voidaan yleensä sopia. Maksuaika ei saa lain mukaan ylittää 30 vuorokautta, ellei siitä ole erikseen sovittu. Tyyppillisesti yritysten välisessä kaupankäynnissä käytetään 14 – 30 päivän maksuaikoja. Laskutuksesta seuraa monia oheistoimintoja, kuten reskontra, saatavien perintä, asiakasrekisterit ja tilastot. Laskutuksen tiedot siirtyvät yrityksen kirjanpitoon tositteina, joten on tärkeää selvittää oikeanlaiset laskumerkinnät ennen laskutuksen aloittamista. Toiminnan

alkuvaiheessa on myös syytä tutustua eri perintätoimistojen hintoihin ja palveluihin. Ammattimainen perintätoiminta on Suomessa lainvaraista. Laskutusitteen, kuten muukin kirjanpitoaineisto, on säilytettävä kuusi vuotta sen kalenterivuoden lopusta, jonka aikana tilikausi päättyy. (Uusyrittäjäkeskus 2017, 70.)

Laskutuksen hoitoon on saatavilla yksinkertaisia laskutusohjelmistoja, joiden avulla yrityksen laskutus on yksinkertaista toteuttaa. Yleensä ohjelmistot ovat myös kirjanpidon kanssa yhteensopivia, joten tietoa voidaan tuoda helposti yrityksen juoksevaan kirjanpitoon. Laskutusohjelmistot ovat kuitenkin verrattain hintavia ja yrityksen laskutuksen hoitaminen voi olla aikaa vievää. Yrityksen laskutuksen ja maksatuksen ulkoistamisesta kannattaa tarpeen mukaan neuvotella tilitoimiston kanssa.

3.3 Palkkahallinto

Palkkahallinnon tehtävänä on hoitaa henkilöstön palkkaukseen ja työsuhteisiin liittyviä asioita. Juha Stenbacka ja Terttu Söderström toteavat teoksessaan *Palkanlaskenta*, että palkkahallinnon tehtävä on huolehtia:

- palkkaukseen liittyvien lakien ja sopimusmääräyksien noudattamisesta
- palkkojen määrittelystä työsuhteen mukaisesti oikein
- palkkojen laskemisesta ja maksamisesta ajallaan
- palkkatilastoinnin oikeellisuudesta vastaamaan ulkopuolisen asettamia määräyksiä ja yrittäjän omia toiveita. (Stenbacka & Söderström 2016, 14.)

Yritys on velvollinen pitämään palkkakirjanpitoa, josta selviää muun muassa työntekijäkohtaisen työajan ja muiden palkkaperusteiden sekä kertyneiden ja pidettyjen lomien tiedot. Työnantajan tulee antaa palkkatiedoista ilmoituksia ja todistuksia työntekijälle, viranomaisille ja vakuutusyhtiöille. (Viitala 200, 43.) Työnantaja pidättää työntekijän toimittaman verokortin mukaisen verojen ennakonpidätyksen, sekä palkan määrästä riippuvan sairausvakuutusmaksun työntekijälle maksamastaan summasta. Pidätetyt summat työnantaja ilmoittaa Verohallinnolle kuukausittain, yleensä palkanmaksua seuraavan kuukauden 12. päivään mennessä. Maksujen tilitys Verohallintoon tapahtuu samalla. Jokaisen työnantajan on myös annettava verohallinnolle vuosittain ilmoitus maksetuista palkoista ja muista suorituksista. (Uusyrittäjäkeskus 2017, 83.)

Yrityksen on ilmoitettava työntajarekisteriin, jos se maksaa vakituista palkkaa kahdelle tai useammalle palkansaajalle, tai se maksaa palkkaa samanaikaisesti vähintään kuudelle palkansaajalle, vaikka heidän työsuhteensa olisivat tilapäisiä. Työntajarekisteriä hallinnoi verohallinto ja ilmoittautumisen voi tehdä yrityksen perustamisilmoituksenlomakkeella. (Uusyrytyskeskus 2017, 52.)

Palkkahallinnosta vastuussa olevan tulee seurata laki- ja sopimusmuutoksia, jotka vaikuttavat palkkoihin ja erilaisiin kustannusten korvauksiin. Palkanlaskennassa ainoa pysyvä asia on muutos. Palkanlaskenta voidaan myös kokonaan ulkoistaa, jolloin esimerkiksi tiloimisto hoitaa kaiken yrityksen palkanlaskentaan liittyvän työn. (Stenbacka & Söderström 2016, 3, 14.)

3.4 Vakuutus

Yritystoiminaan liittyy niin pakollisia, kuin vapaaehtoisia vakuutuksia. Vapaaehtoisten vakuutusten tarve riippuu paljon yrityksen toimialasta. Yrityksen perustamisvaiheessa vakuutusyhtiötä on hyvä kilpailuttaa ja etsiä omalle toiminnalleen sopivin ratkaisu.

Yrittäjälle ainut pakollinen vakuutus on yrittäjän eläkevakuutus eli YEL-vakuutus. YEL-vakuutuksen yrittäjä ottaa haluamastaan eläkevakuutusyhtiöstä viimeistään, kun yritys-toiminnan alkamisesta on kulunut kuusi kuukautta. YEL-maksu on 18 – 52 -vuotiaiden osalta 24,10 % ja 53 – 62 -vuotiaiden osalta 25,60 % YEL-työtulosta, jonka on vastattava sitä palkkaa, joka pitäisi maksaa ammattitaitoiselle henkilölle vastaavasta työstä. Uudelle yrittäjälle annetaan 48 kuukauden ajaksi 22 % alennus maksuista. Yrityksen toiminnan ja luonteen mukaan on myös harkittava, mitä vapaaehtoisia vakuutuksia yrittäjän olisi syytä ottaa. Vapaaehtoisia vakuutuksia ovat muun muassa oikeusturvavakuutus, vastuuvakuutus, keskeytysvakuutus ja tapaturmavakuutus. Jos yrityksellä on vakituista henkilökuntaa, on otettava myös erillinen työntekijän eläkevakuutus. Työntekijän eläkevakuutuksen määrä vuonna 2017 on 25,10 % työntekijän palkasta. Työnantaja pidättää työntekijälle maksettavasta palkasta työntekijän osuuden työntekijän eläkevakuutukseen, joka on 17–52-vuotiaiden ja 63–67-vuotiaiden osalta 6,15 %, sekä 53–62-vuotiaiden osalta 7,65 % maksettavasta palkasta. Muita työnantajan maksettavia vakuutuksia ovat työnantajan sairaskorvausmaksu 1,08 % palkasta, työttömyysvakuutusmaksu 0,8 % palkasta, työtapa-turma- ja ammattivakuutusmaksu 0,1 – 7 % palkasta toimialasta riippuen ja ryhmähenki-vakuutus 0,07 % palkasta. (Uusyrytyskeskus 2017, 59.)

Yrityksen vakuutusasioita on syytä keskustella vakuutusalan ammattilaisen kanssa ennen yritystoiminnan aloittamista. On hyvä kuitenkin myös itse miettiä, millaisia vakuutuksia alan toimintaan pakollisten vakuutusten lisäksi tarvitaan, koska kaiken vakuuttaminen on kallista.

3.5 Kirjanpito

Yrityksen laskentatoimi jaetaan tuotetun tiedon hyväksikäyttäjän mukaan ulkoiseen laskentatoimeen ja sisäiseen laskentatoimeen. Ulkoiseen laskentatoimeen sisältyy yrityksen kirjanpito ja lakisääteinen raportointi yrityksen sidosryhmille. Sisäinen laskentatoimi puolestaan tuottaa laskelmia yrityksen johdon tueksi. (Westerlund 2011, 2.)

Yrityksen kirjanpidolla on useita tehtäviä. Sen avulla voidaan selvittää yrityksen kannattavuutta ja sitä tarvitaan apuna muun muassa rahoituksen suunnitteluun, investointeihin, budjetoinnin toteutumisen seurantaan ja tuloksen suunnitteluun. Se antaa myös tietoa yrityksen sidosryhmille, kuten rahoittajille ja asiakkaille. Tilinpäätös ja ennusteet toimivat yrityksen tuloveron perustana. Yksi kirjanpidon tehtävistä on myös pitää yrittäjän yksityinen talous erillään yrityksen taloudesta. Tätä kutsutaan erilläänpitotehtäväksi. (Viitala 2003, 29–31.)

Kirjanpitoa säätelevät useat lait. Näitä on muun muassa kirjanpitolaki, kirjanpitoasetus ja osakeyhtiölaki. Lisäksi Kirjanpitolautakunta antaa ohjeita kirjanpitolain soveltamisesta ja kirjanpidon laatimisesta. Kirjanpitolaissa (1336/1997) yritykset jaetaan kolmeen kokoluokkaan, mikroyrityksiin, pienyrityksiin ja suuryrityksiin. Kirjanpitolaki määrää tilikaudeksi 12 kuukautta, kuitenkin toimintaa aloittaessa, lopettaessa tai tilinpäätöksen ajankohtaa muuttaessa, tilikausi voi olla tätä lyhyempi tai pidempi. Tilikauden ajankohdan voi valita. Ammatinharjoittajan ja liikkeenharjoittajan tilikausi on aina kalenterivuosi, ellei tämä pidä kahdenkertaista kirjanpitoa. (Kirjanpitolaki 1336/1997.)

Tilikaudesta on pidettävä juoksevaa kirjanpitoa, joka perustuu tositteisiin. Tositteita ovat muun muassa palkkalaskelmat, myyntilaskut, ostolaskut ja tiliotteet. Ammatinharjoittajaa ja liikkeenharjoittajaa lukuun ottamatta kirjanpitovelvollisen on pidettävä kahdenkertaista kirjanpitoa (Kirjanpitolaki 1336/1997). Kahdenkertaisella kirjanpidolla tarkoitetaan sitä, että jokaisesta tapahtumasta tulee merkitä sekä veloitus että hyvityskirjaus. Mistä

raha on tullut ja minne se on mennyt. Yhdenkertainen kirjanpito puolestaan on yrityksen tulojen ja menojen kirjaamista.

Tilikauden päätyttyä tehdään tilinpäätös. Ainoastaan ammatinharjoittajat ja liikkeenharjoittajat voivat välttyä tilinpäätökseltä, jos sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella enintään yksi seuraavista täyttyy:

- taseen loppusumma yli 350 000 euroa
- liikevaihto 700 000 euroa
- tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 10 henkilöä. (Kirjanpitolaki 1336/1997.)

Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (Tuomi-Sorjonen & Kosonen 2015, 182). Kirjanpitolain (1336/1997) mukaan tilinpäätöksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaava tase
- tuloksen muodostumista kuvaava tuloslaskelma
- varojen hankintaa ja niiden käyttöä kuvaava rahoituslaskelma, jos kirjanpitovelvollinen on suuryritys tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö
- taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitetiedot. (Kirjanpitolaki 1336/1997.)

Taseesta, tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta on esitettävä myös vertailutiedot edelliseltä tilikaudelta. Suuryritysten kohdalla tilinpäätös sisältää myös toimintakertomuksen. (Kirjanpitolaki 1336/1997.) Tuloslaskelmasta selviää yrityksen tilikauden tulot ja menot. Taselaskelma puolestaan kuvaa yrityksen varallisuutta.

Ammatinharjoittajaa ja liikkeenharjoittajaa lukuun ottamatta yhtiömuodot ovat myös tilintarkastusvelvollisia. Tilintarkastusta ei tarvitse kuitenkaan järjestää, jos sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella enintään yksi seuraavista ehdoista täyttyy:

- taseen loppusumma yli 100 000 euroa
- liikevaihto yli 200 000 euroa
- tilikaudella keskimäärin palveluksessa yli kolme henkilöä. (Tilintarkastuslaki 1141/2015.)

Taloushallinnon järjestäminen kannattaa suunnitella huolellisesti. Yleensä yritykset ulkoistavat tilitoimistoille ainakin juoksevan kirjanpidon, tilinpäätöksen ja palkanlaskennan. Tällöin yrityksen tehtäväksi jää ainoastaan kirjoittaa myyntilaskut, maksaa ostolas- kut ja seurata myyntisaatavia. Yhä useammin nämäkin työt ulkoistetaan tilitoimistoille. (Uusyrittyskeskus 2017, 72.) Yrityksen sisäisen laskennan tarvetta ja kuinka se toteutetaan

kannattaa myös miettiä. Tarvittaessa myös sisäisen laskennan tuottamaa informaatiota voidaan sopia laskettavaksi tilitoimistossa. Tilitoimiston kanssa on syytä tehdä kirjallinen toimeksiantosopimus, jossa sovitaan yksityiskohtaisesti, mitä tilitoimisto tekee ja mitä jää yrityksen tehtäväksi (Viitala 2003, 50). Tilitoimistojen hinnat ja palvelut vaihtelet paljon. Tilitoimistoja kannattaa kilpailuttaa ja etsiä yrityksen tarpeisiin sopivin ratkaisu. Yrityksen toimialasta ja koosta riippuen on järkevää miettiä, mitä taloushallinnon toimintoja on mahdollista toteuttaa itse ja mitä kannattaa ulkoistaa taloushallinnon ammattilaisten käsiin.

4 Yrityksen rahoitus

Yrityksen toiminnan käynnistämiseksi tarvitaan lähes aina rahaa. Vasta yrityksen toimiessa kannattavasti voidaan tulorahoituksella eli liiketoiminnasta syntyvillä tuotoilla kattaa tulevia investointitarpeita. Tulorahoituksen lisäksi toinen yrityksen rahoituksen muoto on pääomarahoitus. Pääomarahoitus jakautuu omaan rahoitukseen ja vieraaseen rahoitukseen. Liiketoimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä rahoituslaskelman avulla selvitetään rahoituksen tarpeen suuruus sekä rahan lähteet. (Uusyrittäjäkeskus 2017, 26.)

Rahoituslaskelmat tehdään yleensä lähinnä yrittäjää itseään varten, mutta rahoittajat vaativat usein taloudellisia laskelmia liikeidean arviointiin. Yrittäjä saattaa usein aliarvioida kauan kestää, ennen kuin toiminta alkaa tuottamaan rahaa yritykseen. Uusilla yrittäjillä on tapana unohtaa, että alkuvaiheessa yrityksellä on vain pelkkiä kuluja. Yrityksen rahoitusta suunniteltaessa on myös hyvä muistaa, että vieraan pääoman sijoittaja vaatii lainasopimuksessa sovitun korkomaksunsa siitä riippumatta, meneekö yrityksellä huonosti vai hyvin. (Keskuskauppakamari 2009, 22.)

4.1 Omarahoitus

Yrittäjä voi sijoittaa toiminnan aloittamiseen omaa pääomaansa tai omaisuuttaan, joka on hänen omistuksessaan ja hallussaan. Omarahoitukseksi kutsutaan yrittäjän omia säästöjä, työkaluja ja koneita. Yleensä pankit edellyttävät noin viidenneksen omarahoitusosuutta ennen lainan harkintaa. Omaa pääomaa voi sijoittaa yritykseen myös tutut, ystävät ja perheenjäsenet saaden näin omistusosuuden yritykseen. (Uusyrittäjäkeskus 2017, 26.)

4.2 Lainarahoitus

Yleensä yrittäjä tarvitsee oman pääoman lisäksi myös vierasta pääomaa, josta maksetaan korkoa. Lisäksi rahoittajan on saatava itselleen tuottoa, yleensä lainan korkomarginaali ja toimitusmaksu. Usein pankit vaativat lainoilleen reaali- ja vakuuden eli omaisuuden panttauksen. Myös muiden ulkopuolisten sijoittajien rahat voivat olla lainamuotoista pääomaa, joka maksetaan takaisin korkoineen. Lainarahoitusta yrityksille myöntävät muun

muassa pankit ja valtion erityisrahoittaja Finnvera. (Uusyrittyskeskus 2017, 26.) Keskuskauppakamarin *Yrityksen perustajan oppaan* mukaan pankit ja rahoituslaitokset kiinnittävät huomiota yrityksessä muun muassa seuraaviin seikkoihin:

- johdon kyvykkyys
- yrityksen liikeidea
- omistajien kyvykkyys
- toimiala
- kilpailijat
- asema markkinoilla
- yritykseen kohdistuvat riskit
- liikeriskit
- taserakenne
- tilinpäätösanalyysi. (Keskuskauppakamari 2009, 23.)

Lisäksi on hyvä muistaa, että pankki edellyttää luotoilleen vakuuksia. Vakuutena voi toimia esimerkiksi yrityksen kiinteistö tai arvopaperit. Näiden lisäksi aloittava yrittäjä voi varautua siihen, että hän joutuu antamaan lainalle myös vakuudeksi omaisuutensa, omakotitalonsa tai asunto-osakkeensa. (Keskuskauppakamari 2009, 24.)

4.3 Pääomasijoittajat

Pääomasijoittaminen on ammattimaista oman pääomaehtoisten sijoitusten tekemistä. Pääomasijoittaja ottaa riskin tekemällä sijoituksen ja täten odottaa merkittävää tuottoa sijoitukselleen. Tuotto-odotus määräytyy sijoitusriskin mukaan. Joukkorahoitus kasvattaa suosiotaan jatkuvasti ja valittavissa onkin erilaisia toimintamalleja. Yrityksille soveltuu osake- ja velkapohjainen sekä ennakkomyyntiin perustuva joukkorahoitus. (Uusyrittyskeskus 2017, 26.)

4.4 Julkinen rahoitus

Aloittava yritys voi saada tukea muun muassa ELY-keskukselta ja Tekesiltä. Kyseiset organisaatiot tukevat erityisesti yritysten kansainvälistymistä ja kasvua. Tekes rahoittaa erityisesti pieniä ja keskisuuria yrityksiä, jotka tähtäävät vientiin ja kansainväliseen kasvuun. Rahoitus voi olla avustusta tai lainaa, jota haetaan projektiin, jonka kuluista Tekes kattaa osan. Lisäksi Tekes voi myöntää rahoitusta tavaroiden, palveluiden ja prosessien kehitykseen ja pilotointiin. Tekes tarjoaa myös asiantuntijapalveluita keksintöjen kehittämisessä, kaupallistamisessa ja suojaamisessa.

ELY-keskus voi myöntää pk-yritykselle kehittämisavustusta kehittämistoimenpiteisiin ja investointeihin. Kehittämistoimenpiteet pitävät sisällään yrityksen liiketoimintaosaamisen, kansainvälistymisen, tuotteiden ja tuotantomenetelmien kehittämisen, hankkeiden valmistelun sekä muuta yritystoiminnan merkittävää kehittämistä. Yrityksen oman rahoitusosuuden on oltava vähintään puolet kehittämishankkeen kustannuksista. Kehittämistoimenpiteisiin liittyviin palkka-, konsultointi-, matka-, messuosallistumis menoihin sekä muihin vastaaviin kustannuksiin voidaan myöntää tukea enintään puolet avustuksen perusteena olevista menoista. Hankkeen investointeja voidaan tukea, riippuen yrityksen koosta ja sijainnista, 10–35 % verran avustuksen perusteena olevista menoista. Kehittämisavustusta on haettava ennen hankkeen aloitusta. Yrityksen tulee laatia kehittämishanketta koskeva hankesuunnitelma. Avustusta maksetaan hankkeen etenemisen mukaan ja avustusta saavalla yrityksellä tulee olla kannattavan toiminnan edellytykset. (Uusyrityskeskus 2017, 26–28.)

4.5 Starttiraha

Työ- ja elinkeinotoimiston kautta on mahdollista hakea aloittavalle yritykselle starttiraha. Starttirahan tarkoituksena on turvata yrittäjän toimeentulo sinä aikana, jonka päättämisen yritystoiminnan käynnistämisen ja vakiinnuttamisen arvioidaan vievän. (Keskuskaupakamari 2009, 27.) Yrittäjä voi saada starttiraha aloittavan yrityksen tueksi jos:

- hän on työtön työnhakija
- hän ei ole työtön työnhakija, mutta siirtyy kokoaikaiseksi yrittäjäksi esimerkiksi palkkatyöstä tai opiskelusta
- hän sivutoiminen yrittäjä, joka laajentaa yritystoimintaa päätoimiseksi. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2017.)

Työ- ja elinkeinotoimisto myöntää starttirahan vasta kun on selvitetty, että yrittäjyys on hakijalle sopiva keino työllistyä. Starttirahan myöntämisen edellytyksiä ovat muun muassa:

- päätoiminen yrittäjyys
- riittävät valmiudet suunniteltuun yritystoimintaan
- mahdollisuudet kannattavaan toimintaan
- tarpeellisuus toimentulon kannalta
- yritystoiminnan aloitus vasta sen jälkeen, kun starttiraha on myönnetty. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2017.)

Työ- ja elinkeinotoimistoon kannattaa olla yhteydessä jo yritystoimintaa suunnitellessa, koska starttirahaa ei pääsääntöisesti myönnetä, jos yritystoiminta on käynnistynyt ennen starttirahan myöntämisestä tehtyä päätöstä (Työ- ja elinkeinoministeriö 2017).

5 Tutkimusmenetelmät ja tutkimuksen vaiheet

Tutkimuksen tekeminen aloitettiin teoriaosuuden laatimisella. Teoriaosuuden tarkoituksena on antaa lukijalle tarvittava tieto yritysmuodoista, taloushallinnon tärkeimmistä toiminnoista ja yrityksen rahoittamisesta. Teoriaosuus toi myös kirjoittajalle lisätietoa tutkimusongelman käsittelemiseen.

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää toimeksiantajalle tarkoituksenmukaisin yritysmuoto, kuinka taloushallinto voidaan tehokkaasti järjestää, sekä kuinka yritystä voidaan rahoittaa. Koska tutkimustehtävän ratkaisuun vaikuttivat keskeisesti toimeksiantajan omat valmiudet ja mielipiteet, käytettiin tutkimusmuotona kvalitatiivista, eli laadullista tutkimusta. Tutkimusmetodina on käytetty tapaustutkimusta.

Tapaustutkimus keskittyy intensiivisesti yksilöön tai pieneen joukkoon osallistujia, tehden johtopäätöksiä ainoastaan yksittäisestä osallistujasta tai pienestä joukosta. Johtopäätökset tehdään ainoastaan kyseessä olevassa erityisessä asiayhteydessä. Riippuen siitä ovatko tutkijat päättäneet käyttää yksittäistä tai monimuotoista tapaustutkimuksen lähestymistapaa, voidaan tietoa kerätä yhdestä lähteestä tai mistä tahansa näiden lähteiden yhdistelmästä. (Becker ym. 1994 - 2012.)

Vastauksia tutkimuksen kysymyksiin etsittiin ammattikirjallisuuden lisäksi toimeksiantajaa haastattelemalla. Toimeksiantajahaastattelut toteutettiin puhelimen välityksellä. Haastattelumenetelmänä käytettiin avointa haastattelua eli strukturoimatonta haastattelua. Strukturoimaton haastattelu muistuttaa tavallista keskustelua, joka etenee tietyn aihepiirin sisällä vapaasti. Tarkkojen kysymysten sijaan strukturoimattomassa haastattelussa edetään antaen tilaa haastateltavan mielipiteille, kokemuksille ja perusteluille. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Haastatteluihin valmistauduttiin valmistelemalla ammattikirjallisuuden pohjalta tutkimusongelmaa hyödyttävä haastattelurunko. Haastattelurunkoa pidettiin ohjaavana suunnannäyttäjänä keskustelulle. Haastattelut olivat luonteeltaan luonnollista keskustelua edistäviä ja avoimia.

Tutkimuksen aineiston analysointiin käytettiin teorialähtöistä analyysia. Teorialähtöisessä analyysissa tutkimusaineiston analyysi perustuu jo olemassa olevaan teoriaan (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Aineiston käsittelyn aikana analysoitiin kerätyn

aineiston tarpeellisuutta ja luonnetta. Tutkimuksen onnistumisen vuoksi aineistoa kerättiin haastatteluiden muodossa yhteensä kolme kertaa. Haastattelussa saatuja vastauksia verrattiin aihekirjallisuudessa esitettyyn teoriaan. Aihekirjallisuus pyrittiin valitsemaan kokonaisuuksia havainnoivista lähteistä, kuten erilaisista yrityksen perustamisoppaista. Aihekirjallisuuden oikeudenperäisyyttä verrattiin tarvittaessa ajankohtaisiin lakeihin ja säädöksiin. Aihekirjallisuudesta teorian pohjaksi kirjoitettiin tietoperusta, jonka perusteella johtopäätöksiin päädyttiin. Haastatteluaineistoa käytettiin ajoittain poissulkevana tekijänä, kun teoriakirjallisuudesta etsittiin vastauksia tutkimusongelmaan. Tapaustutkimuksen mukaisesti johtopäätökset ovat valideja ainoastaan kyseessä olevan tutkimuksen asiayhteydessä.

6 Tulokset

Tämän opinnäytetyö tarkoituksena oli tutkia toimeksiantajalle perustettavan yrityksen yritysmuodon valintaa, taloushallinnon suunnittelua ja rahoituksen hakemista. Toimeksiantajaa haastatteleamalla on pyritty saamaan tietoa toimeksiantajasta ja tulevasta yrityksestä. Saatua tietoa on verrattu ammattikirjallisuuteen, josta on syntynyt johtopäätöksiä. Johtopäätökset on esitetty informatiivisina, jotta lukijan on helppo ymmärtää kokonaiskuva teorian lisäksi myös käytännöstä.

6.1 Tutkimuksen toteutus

Tutkimus toteutettiin yrittäjän kanssa käytyjen haastatteluiden pohjalta (liite 1). Haastatteluissa pyrittiin saamaan mahdollisimman tarkkaa tietoa tulevan yrityksen toiminnasta, haasteista, yrittäjän lyhyen ja pitkän tähtäimen suunnitelmista, yrittäjän valmiuksista taloushallinnolliseen työhön, toimialan erikoispiirteistä, sekä tulevan yrityksen ennustetuista tunnusluvuihin. Haastatteluissa saatua informaatiota verrattiin ammattikirjallisuudesta saatuun tietoon. Tämän vertailun tuloksena saatiin vastaukset tutkimuskysymyksiin. Näiden vastausten pohjalta raportoitii helposti omaksuttavaa tekstiä, joka ohjaa johtopäätösten lisäksi käytännön toimiin. Tutkimus syntyi tiiviissä yhteistyössä yrittäjän kanssa. Yrityksen perustamisen käytännön toimista ja yrityksen taloushallinnon suunnittelusta löytyy hyvinkin kattavasti tietoa. Tutkimuksessa on käytetty apuna yleisesti luotettavaksi katsottuja lähteitä, aihekirjallisuutta, verkkojulkaisuja, sekä erilaisia lakeja ja säännöksiä.

6.2 Toimeksiantajan esittely

Toimeksiantaja on yritystoiminnasta entuudestaan kokematon henkilö Helsingistä. Hän on saanut mahdollisuuden lähteä toiminaan yrittäjänä LVI-alalla Päijät-Hämeen alueella. Toimeksiantajalla on entuudestaan kokemusta LVI-alasta, mutta hän ei ole aiemmin toiminut alalla yrittäjänä. Työskennellessään LVI-alalla hän on saanut luotua hyvät suhteet palveluiden tilaajiin Päijät-Hämeen alueella. Tämä on tuonut hänelle mukanaan valmista asiakaskuntaa. Lisäksi yritykseen tullaan palkkaamaan toimeksiantajan tuttava, joka omaa pitkän taustan yrittäjänä toimimisesta LVI-alalla. Hänen mukanaan yritykselle odotetaan myös lisää valmista asiakaskuntaa.

Toimeksiantajan mukaan, ajatus yrityksen perustamisesta syntyi vuosien aikana luodun valmiin asiakaspohjan tarpeen tyydyttämiseksi. Toimeksiantaja on kirjannut alustavan liiketoimintasuunnitelman ja käynyt yrityksen rahoituslaskentaa läpi LVI-alalla yrittäjänä toimineen tuttavansa kanssa.

6.3 Toimeksiantajan haastattelut

Toimeksiantajan kanssa käydyissä haastatteluissa selvisi, että yrityksen tarkoituksena on tuottaa asiakkailleen laadukkaita LVI-palveluita, joita uskotaan tulevan ensimmäisen vuoden aikana noin 150 000 euron arvosta. Palvelu on hinnoiteltu niin, että yrityksen katteeksi jäisi noin 20 %. Yritys ei tule hankkimaan toimitiloja vaan sen on tarkoitus toimia toimeksiantajan kotiosoitteesta käsin. Yritystoimintaan tarvittavat laitteet ja koneistot yrittäjä aikoo ostaa käytettyinä, mutta mainitsee olevansa hieman huolestunut millaisen osuuden ne yritykseen sijoitettavasta pääomasta vievät. Toimeksiantaja kertoi, että palveluiden tuottamiseen tarvittavat osat yritys tulee noutamaan paikallisesta rakennustarvikkeita tarjoavasta myymälästä, joten varastointia yrityksen ei tarvitse pitää. Myymälän kanssa on lisäksi sovittu, että tulevasta yritysmuodosta riippumatta, toimeksiantaja voi hankkia liiketoiminnassa tarvitsemansa tavarat laskutuskaupalla. Tavarat laskutetaan myöhemmin palvelun yhteydessä toimeksiantajan yrityksen asiakkailta, joten tämä vähentää yrityksen pääomapanokseksi tarvittavaa rahan määrää. Yritys tulee alkuun työllistämään yhden kokoaikaisen ja yhden osa-aikaisen työntekijän. Toimeksiantaja tulee itse toiminaan yrityksen omistajana ja hän tulee johtamaan yrityksen päivittäistä toimintaa. Toimeksiantajalla on tulevan yrityksen lisäksi oma palkkatyö toisessa yrityksessä. Hänen tarkoituksenaan on, että perustettavasta yrityksestä ei vielä tule hänen päätoimista tulonlähdeään. Yrityksen tuottamaa voittoa hän haluaisi pystyä nostamaan esimerkiksi kerran vuodessa, suurimman osan voitoista hän aikoo kuitenkin käyttää yrityksen laajentamiseen. Toimeksiantajan pitkän tähtäimen suunnitelma on kasvattaa yritystä ja myydä se, tai hankkia myöhemmin lisää osakkaita.

Toimeksiantaja painottaa, että yrityksestä on tarkoitus tulla mahdollisimman riskitön, eikä hän halua yhdistää henkilökohtaista talouttaan yrityksen talouteen pääomapanosta enempää.

Toimeksiantajan kanssa käydyssä haastattelussa selvisi, että perustettavan yrityksen päivittäisiin taloushallinnon toimiin kuuluu ainakin yrityksen laskutus, laskutuksen seuranta, laskujen maksatus, palkkahallinto ja juokseva kirjanpito. Toimeksiantaja on kiinnostunut osallistumaan yrityksen päivittäisiin taloushallinnon toimiin kykyjensä mukaan. Tämän hän perustelee sillä, että koska hän ei muuten ole niin vahvasti mukana yrityksen päivittäisessä tekemisessä, taloushallinnon toimintojen tekeminen itse auttaa häntä pysymään selvillä yrityksen toiminnasta. Toimeksiantaja kuitenkin mainitsee, ettei hänellä ole minikäänlaista kokemusta yrityksen taloushallinnon toiminnasta, joten kovinkaan vaativiin laskennan toimiin hän ei ole valmis. Toimeksiantaja kertoo kuitenkin olevansa kiinnostunut esimerkiksi laskujen tekemisestä. Hän myös kertoo olevansa hieman huolissaan siitä, kuinka laskujen mukaiset summat saadaan asiakkailta varmasti kerättyä ajoissa. Hän mainitsee, että näin aloitusvaiheessa ei ole paljon varaa odotella viivästyneitä maksuja. Kerrottaessa yrityksen ulkoisen laskennan ja sisäisen laskennan välisistä eroista, toimeksiantaja mainitsee, ettei osaa tässä vaiheessa vielä eritellä sisäisen laskennan tarvetta yritykselle. Kysyttäessä yrityksen voitonjaosta ja luontaiseduista, toimeksiantaja antaa ymmärtää, ettei yrityksestä tulla maksamaan palkkaa kuin työntekijöille, eikä luontaiseduille ole tarvetta. Voitonjakoon hän toivoo ratkaisua, jossa voitto voidaan jakaa niin, ettei sitä veroteta hänen henkilökohtaisen verokortin kautta. Toimeksiantaja mainitsee, että tällöin progressiivisen verotuksen rajat syövän todella suuren osan kotiutettavista voitoista. Yritystoiminnan verotuksesta Suomessa toimeksiantajalla ei ole tarkkaa käsitystä. Hän on kuitenkin tietoinen, että yrityksen tuloksesta maksetaan tuloveroa ja arvonlisävero kerätään asiakkailta. Verosuunnitteluun tai verotukseen liittyviin taloushallinnon toimiin hän ei ole kovinkaan kiinnostunut osallistumaan. Myöskään yritykselle tarvittavista vakuutuksista toimeksiantaja ei vielä ole tietoinen. Kysyttäessä yrityksen palkkahallinnosta tai paremminkin palkanmaksun järjestämisestä, toimeksiantaja kertoo olevansa kiinnostunut pitämään tämän toiminnon yrityksen tehtävänä. Hän kuitenkin toteaa, että jos palkanmaksun toimintoon ei löydy edullista ja helppokäyttöistä reskontraa niin se ulkoistetaan.

Toimeksiantaja kertoo, että hän varautunut sijoittamaan rahallisen pääomapanoksen, kunnes toiminta on vakaantunut ja sitä voidaan rahoittaa tulorahoituksella. Mahdollista apporttiomaisuutta yritykseen sijoitettavaksi toimeksiantaja ei mainitse omistavansa. Yrityksen omistus tulee olemaan pelkästään toimeksiantajalla. Hän kuitenkin mainitsee, että toisen yhtiömiehen mukaan ottaminen on mahdollista, jos se on tarkoituksenmukaista.

Toimeksiantaja ei usko, että yritykseen tullaan tarvitsemaan ulkopuolista rahaa. Haastattelun mukaan hän ei ole myöskään valmis antamaan henkilökohtaisia takauksia yrityksen lainoille. Hän kertoo, että aloitusvaiheen rahoitus huolestuttaa häntä eniten. Toimeksiantaja ei haluaisi sijoittaa yritykseen kovin paljon pääomaa, koska alun pääomavulan jälkeen yritys kyllä tuottaa.

7 Johtopäätökset

Kun mietitään aloittavan yrityksen yritysmuodon valintaa, taloushallinnon suunnittelua ja rahoituksen hakemista, on otettava huomioon, sekä yrittäjän että tulevan yrityksen päämäärät. Yrityksen tulevaisuuden suunnittelu on hyvin tapauskohtaista, eikä asioihin välttämättä ole oikeaa tai väärää vastausta. Suunnitelmaa on työstettävä etenkin yrittäjän toiveiden ja näkökantojen mukaan. Pelkkää verotuksellisesti edullisinta tai liikevoiton maksivoivaa näkökantaa voi olla hankala toteuttaa, ilman suuria riskejä. Yrityksen taloushallinnon suunnitteluun vaikuttaa yrittäjän kokemus, ammattitaito ja halukkuus taloushallinnon toimintojen suorittamiseen. Yritysmuodolla ja yrittäjän henkilökohtaisilla motiiveilla taas on puolestaan vaikutusta yrityksen rahoituksen suunnitteluun.

7.1 Yritysmuoto

Suomessa yritystoimintaa voidaan harjoittaa viidellä erilaisella yhtiömuodolla. Nämä ovat yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö ja osuuskunta. Jokaisella yhtiömuodolla on omat tunnuspiirteensä ja se mikä on aloittavan yrityksen toiminnalle sopivin, on tapauskohtaista. (Holopainen 2013, 21.) Yksityisen elinkeinonharjoittajan, avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön kohdalla vastuunalaisten yhtiömiesten henkilökohtaisella osallistumisella on suuri merkitys. Jokaisessa näistä yritysmuodoista, yrittäjä tai vastuunalainen yhtiömies, ovat vastuussa yrityksen sitoumuksista henkilökohtaisella omaisuudellaan. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön perustamiseen tarvitaan vähintään kaksi yhtiömiestä, joten nämä yhtiömuodot edellyttävät erittäin hyvää luottamusta ja yhteistyökykyä yhtiömiesten välillä. Osuuskunnan tarkoituksena puolestaan ei ole omistajien voiton maksimointi, vaan se pyrkii tuottamaan palveluita jäseniään hyödyttävällä tavalla. (Keskuskauppakamari 2009, 16.)

Toimeksiantajan lähtökohtana yritysmuodon valitsemille eivät olleet verotukselliset, eivätkä hallinnolliset tekijät. Yritystoiminnasta toivottiin koituvan mahdollisimman vähän taloudellisia riskejä toimeksiantajan henkilökohtaiseen talouteen. Yritysmuodoista yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö toisivat mukanaan riskittömämpää osakeyhtiötä helpomman ja yksikertaisemman hallinnollisen taakan. Ne sopivat

erinomaisesti yrityksille, joissa yrittäjän henkilökohtaisella työllä on suuri merkitys. Näiden yritysmuotojen voitonjako on yksinkertaista, koska vastuullinen yhtiömies voi nostaa varoja yrityksestä yksityisottona. Kyseiset yritysmuodot tuovat kuitenkin mukanaan myös henkilökohtaisen riskin vastuunalaisille omistajilleen. Toimeksiantajan kanssa käydyissä haastatteluissa selvisi, että yrityksestä halutaan ennen kaikkea taloudellisesti mahdollisimman riskitön. Sekä osuuskunnassa, että osakeyhtiössä omistajat ovat vastuussa yrityksen sitoumuksista ainoastaan sijoittamansa pääoman määrällä. Osuuskunta puolestaan soveltuu osakeyhtiötä huonommin pienikokoisen yrityksen yhtiömuodoksi, koska voitonjako on osuuskunnassa osakeyhtiötä hankalampaa. Muutoinkin osuuskunnan tarkoituksena ei ole sijoittajien voiton maksimoiminen vaan palveluiden tuottaminen jäseniä hyödyttävällä tavalla. Mikäli yrityksestä olisi tulossa toimeksiantajan päätoiminen elinkeinonlähde, olisi hän haastattelun perusteella valmis ottamaan suurempiakin riskejä yrityksen taloudesta, suhteessa henkilökohtaiseen talouteensa.

Toimeksiantajan kanssa käydyin haastattelun ja kirjallisuudesta saatujen tietojen perusteella toimeksiantajan tulevaisuudelle yritysmuodoksi on syytä valita osakeyhtiö. Osakeyhtiön perustamiseen riittää yksi henkilö, joka suurinta osakeomistusta kantavana myös päättää yrityksen asioista. Osakkeenomistajana yrittäjä ei myöskään ole varsinaisesti vastuussa yrityksen sitoumuksista, vaan vastuu rajoittuu yritykseen sijoitettuun osakepääoman määrään. Yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääoma on 2500 euroa. (Osakeyhtiölaki 624/2660.) Voitonjaollisesti osakeyhtiö sopii toimeksiantajan tilanteeseen hyvin. Omistajan on mahdollista nostaa osakeyhtiöstä palkkaa ansiotuloina, josta maksetaan veroa progressiivisen verotuksen veroprosentin mukaan. Osakeyhtiö mahdollistaa kuitenkin myös osinkotulon nostamisen, joka verotetaan pääomatulona. Pääomatuloista maksetaan vuonna 2017 veroja 30 % mukaan 30 000 euron asti, jonka ylittävältä osalta 33 % mukaan (Valtion tuloveroasteikko 2017). Pääomatuloina osinkoa on mahdollista nostaa 8 % matemaattiselle arvolle lasketun tuoton mukaan. Tällöin jaetusta osingosta toimeksiantajan tapauksessa 25 % on veronalaista pääomatuloa ja 75 % verotonta tuloa. (Tuloverolaki 30.12.1992/1535.) Ainoana osakkeenomistajana yrittäjällä on mahdollisuus valita, haluaako hän nostaa yrityksestä voittoa osinkona vai jättääkö voiton yritykseen. Yritysmuotona osakeyhtiö mahdollistaa myös osakeannin. Osakeannissa yritykseen otetaan mukaan uusia omistajia, jotka sijoittavat omistusosuutta vastaan yritykseen pääomaa. Tämä mahdollistaa tulevaisuudessa yrityksen laajentamisen ilman, että yritykseen haetaan ulkopuolista pääomaa.

7.2 Yrityksen taloushallinto

Toimeksiantajan perustettavalle yritykselle kirjoittajan mielestä tarkoituksenmukaisin yritysmuoto on osakeyhtiö. Osakeyhtiön taloushallinto nähdään usein pienempiä yritysmuotoja vaikeampana hallinnoida. Yritysmuotona osakeyhtiö tuo mukanaan muun muassa omanlaisensa verokohtelun, kahdenkertaisen kirjanpidon ja vaativat tilinpäätös-säännöt. Näiden lisäksi pohditaan toimeksiantajalle sopivaa tapaa järjestää laskutus, palkkahallinto ja vakuutukset.

7.2.1 Verotus

Osakeyhtiö on verotuksessa itsenäinen verovelvollinen. Osakeyhtiön tuottama tulo luetaan yhtiön tuloksi, eikä se vaikuta osakkeenomistajan verotukseen. Tätä veroa kutsutaan tuloveroksi. Vuonna 2017 osakeyhtiön tuloveroprosentti on 20 % (Tuloverotus – yritykset ja yhteisöt 2017). Tuloveroa maksetaan ennakkosuorituksilla Verohallinnolle. Yrityksen lopullinen tulovero selvitetään kirjanpidon kautta tuotetuilla laskemilla tilinpäätöksen yhteydessä. Ennakkoveron maksaminen tapahtuu ensimmäisenä vuonna yrittäjän ilmoittaman ennusteen mukaan. Voittoja toimeksiantaja voi kotiuttaa päättämällä osingonjasta. Koska osakeyhtiö maksaa omat verovelvoitteensa itse, maksetaan osinkotuloista valtion tuloveron sijaan pääomatulojen veroa. Pääomatuloista maksetaan veroa 30 % mukaan 30 000 euroon asti, jonka ylittävältä osalta 33 % mukaan (Valtion tuloveroasteikko 2017). Jos yrityksestä nostetaan osinkotuloa alle 8 % matemaattisen osakkeen tuoton mukaan, jaetusta osingosta 25 % on veronalaista pääomatuloa ja 75 % verotonta tuloa. (Tuloverolaki 30.12.1992/1535). Osingon muodossa nostettu voitto tuo toimeksiantajalle verotuksellista etua verrattuna palkan muodossa nostettuun korvaukseen. Tosin on myös otettava huomioon tilanteiden tapauskohtaisuus. Jos yrittäjä omistaa koko yrityksen, ei hänen omaisuutensa kasva siirtämällä rahaa yrityksen tililtä omalle tililleen. Lyhyellä tähtämellä voittojen kotiuttaminen on saman arvoista kuin sen pitäminen yrityksen tilillä. Pitkällä tähtämellä voittojen investoiminen yrityksessä lisää omaisuuden arvoa. (Mäkinen 2014, 59.)

LVI-palveluita tarjoava yritys on lisäksi arvonlisäverovelvollinen. Yleinen arvonlisäverokanta useimmista tuotteista ja palveluista vuonna 2017 on 24 % (Arvonlisäverolaki

30.12.1993/1501). Arvonlisävero on kulutusvero, jonka myyjä lisää tuotteen tai palvelun hintaan. Ostaessaan tuotteita tai palveluita liiketoimintaansa varten verovelvollinen voi vähentää ostohintaan sisältyneen arvonlisäveron. Maksettavaksi tai hyvitetäväksi jäänyt arvonlisäveron määrä ilmoitetaan Verohallinnolle Veroilmoituksella oma-aloitteisista veroista. Arvonlisäveroon liittyvät laskelmat tehdään yrityksen kirjanpitoa hoitavalta taholta.

Osakeyhtiö ilmoittautuu ennakonperintärekisteriin ja arvonlisäverovelvollisten rekisteriin samalla lomakkeella, jolla yritys ilmoitetaan Kaupparekisteriin. Osakeyhtiön tulee erikseen antaa Verohallintoon arvio yrityksen tuloksesta, jonka mukaan ennakoveroa maksetaan. Tämän jälkeen Verohallinto lähettää yritykselle valmiit maksulomakkeet tuloveron ennakon maksamiseen. Arvonlisäveron määrä ilmoitetaan ja maksetaan kuukausittain Verohallinnon verkkopalvelun kautta.

7.2.2 Laskutus ja maksatus

Laskutus on yrityksen keino kerätä korvaus tuotteesta tai palvelusta. Maksatuksella tarkoitetaan yrityksen omien sitoumusten maksamista. Laskukauppa on yritysmaailmassa suosittua. Tavarantoimituksen tai palvelun suorittamisen jälkeen asiakkaalle annetaan yleensä 14–30 vuorokautta aikaa toimittaa korvaus yrityksen tilille.

Toimeksiantajan toiminnassa palvelut tullaan myymään aina laskulla. Kirjoittajan mielestä toimeksiantajan kannattaa hoitaa yrityksen laskutuksen- ja maksatuksen toiminnot itse. Koska toimeksiantaja ei tule olemaan mukana yrityksen jokapäiväisessä toiminnassa, voi toiminnosta itse vastaamisessa kertyä hyvää informatiivista apua yrityksen päätöksentekoon. Toimeksiantajan arvioiden mukaan myyntilaskuja tullaan valmistamaan noin 10–20 kappaletta kuukaudessa. Ostolaskuja toimeksiantaja arvioi kertyvän saman verran. Myyntilaskutuksen järjestämiseen on saatavilla helppokäyttöisiä ohjelmistoja, joiden kautta voidaan myös seurata myyntisaatavien määrää. Ohjelmistot valmistavat valmiit laskupohjat, joihin lisätään vastaanottajan tiedot ja myydyt palvelut. Myyntilaskusta tulee selvittää lakisääteiset tiedot, jotka ovat näissä laskupohjissa valmiina. Laskutusohjelmistoihin on myös mahdollista saada useammat tunnukset, jolloin esimerkiksi kyseisen palvelun suorittanut työntekijä voi laskuttaa asiakkaan. Laskutuksen ja maksatuksen ulkoistaminen ei kirjoittajan mielestä tuo toimeksiantajan yritykselle mitään lisäarvoa, jotta siitä kannattaa maksaa.

7.2.3 Palkkahallinto

Yrityksen palkkahallinnon järjestäminen yrittäjän itsensä toimesta on tietotekniikan kehittymisen myötä helpottunut. Työsopimuksellisiin asioihin ja työsopimusten laadintaan tarvittava tieto on saatavilla verkkopalveluista. Verkkopalveluista saadaan esimerkiksi valmiita työsopimus pohjia, joihin täytetään vain vaihtuvat tiedot. Kirjoittajan mielestä toimeksiantaja voi hyvin vähällä työllä järjestää perustettavan yrityksen palkkahallinnon itse. Toimeksiantajan yrityksen palkkahallinnollisiin toimiin voidaan katsoa kuuluvan työsopimusten laatiminen ja noudattaminen, palkanmaksu ja sivukulujen toimittaminen. Koska yritykseen palkataan yksi kokoaikainen ja yksi osa-aikainen työntekijä, ei kirjoittajan mielestä palkanmaksua kannata ulkoistaa.

Palkanmaksuun on saatavilla verohallinnon ylläpitämä ja maksuton www.palkka.fi -palvelu. Palvelun avulla on yksikertaista laskea työntekijälle maksettava palkka ja työnantajamaksujen määrät. Palvelusta voidaan samalla suorittaa nämä maksut oikeille tileille. Palvelusta on mahdollista tulostaa tai tallentaa tilinauhat. Tilinauhan yksi kopio tulee toimittaa työntekijälle ja toinen kopio yrityksen kirjanpitoa hoitavalle taholle. Palvelu lähettää tiedot maksuista suoraan Verohallintoon, työeläkeyhtiöön ja Työttömyysvakuutusrahastoon.

7.2.4 Vakuutus

Yrittäjän pakollinen vakuutus on Yrittäjäeläkevakuutus (YEL). Toimeksiantajan ollessa johtavassa asemassa oleva henkilö, joka omistaa yli puolet osakkeista ja äänimäärästä, hän on yrittäjäeläkelain piiriin kuuluvana pakollinen ottamaan YEL-vakuutuksen kuuden kuukauden sisään yritystoiminnan aloittamisesta. YEL-maksu on toimeksiantajan tapauksessa 24,10 % siitä työtulosta, joka tulisi maksaa ammattitaitoiselle henkilölle vastaavasta työstä. Uutena yrittäjänä hän saa 22 % alennuksen vakuutuksesta 48 kuukauden ajaksi. (Uusyrittäjäkeskus 2017, 59.)

Koska yritykseen on tarkoitus palkata myös vakituista henkilökuntaa, on heille otettava työntekijän eläkevakuutus. Työntekijän eläkevakuutuksen määrä vuonna 2017 on 25,10 % työntekijän palkasta. Työntekijän osuus tästä on 17–52-vuotiaiden, sekä 63–67-vuoti-

aiden työntekijöiden osalta 6,15 % ja 53–62-vuotiaiden osalta 7,65 % palkasta. Työnantaja on myös velvollinen ottamaan työntekijöilleen lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja ryhmähenkivakuutuksen. Lisäksi pakollisia maksuja työnantajalle ovat sairausvakuutusmaksu 1,08 % palkasta ja työttömyysvakuutusmaksu 0,8 % palkasta. (Uusyrittäjäkeskus 2017, 59.) Lisäksi yrityksen omaisuuteen ja toimintaan sisältyviä vakuutuksia on syytä suunnitella. Toimeksiantajan on tarpeellisesta keskustella vapaaehtoisesta vakuutusturvasta yrittämismuuttamisen asiantuntijoiden kanssa. YEL-vakuutuksen ja muut vakuutukset yrittäjä voi ottaa haluamastaan eläkelaitoksesta.

7.2.5 Kirjanpito

Osakeyhtiöstä toiminnasta on pidettävä kahdenkertaista juoksevaa kirjanpitoa. Kirjanpidosta luodaan tilikauden päätyttyä tilinpäätös, josta selviää yrityksen tulosta kuvaava tuloslaskelma ja yrityksen varallisuutta kuvaava tase. Osakeyhtiön kirjanpito on haastavampaa kuin pienemmälle toiminnalle tarkoitetuissa yritysmuodoissa ja sen ulkoistamista ammattimaiselle tilitoimistolle kannattaa aina harkita.

Toimeksiantajan antamien ennustelukujen mukaan perustettava osakeyhtiö ei tulisi olemaan tilintarkastusvelvollinen. Toiminnasta joutuu kuitenkin pitämään kahdenkertaista kirjanpitoa, jolloin jokaisesta tapahtumasta tulee merkitä veloituskirjaus ja hyvityskirjaus. Kirjausta varten yrittäjällä tulee olla tallessa laissa hyväksyttävät tositteet yrityksen toimista. Tositteiden arkistoinnista säädetään kirjanpitolaissa. Lisäksi osakeyhtiön täytyy luoda tilinpäätös päättyneestä tilikaudesta. Kirjanpidollisiin asioihin voidaan myös katsoa yrityksen tavoitteellisen tuloksen järjestäminen tilinpäätöksessä. Osaava kirjanpitäjä pystyy lain sallimissa raameissa järjestämään yrityksen tulosta. Kirjanpito liittyy myös paljon verotukseen, yrityksen mahdolliseen rahoitukseen ja varojen erilläänpitoon.

Toimeksiantajalla ei ole aiempaa kokemusta kirjanpidosta, joten kirjanpidon voitaisiin olettaa olevan hänelle aikaa vievää ja riskialtista. Toimeksiantaja ei myöskään ollut erityisen kiinnostunut esimerkiksi arvonlisäveroon liittyvien laskelmien tekemisestä. Toimeksiantajan osakeyhtiön kirjanpito kannattaa kirjoittajan mielestä ulkoistaa tilitoimistolle. Tilitoimisto tekee tarvittavat kirjaukset kirjanpitoon ja laskee yrityksen tilitettävän arvonlisäveron määrän. Yrityksen tehtäväksi jää toimittaa tarvittavat tositteet kirjanpitäjälle. Osakeyhtiön kirjanpitoa koskevia säännöksiä on paljon ja ne vaativat opetteluun lisäksi muutosten seuraamista. Osakeyhtiön verokohteluun ja verosuunnitteluun liittyviin

kysymyksiin saa tarpeelliset vastaukset kirjanpitoalan ammattilaiselle ulkoistettaessa. Yhteistyö tilitoimiston kanssa antaa yrittäjälle mahdollisuuden saada henkilökohtaista neuvontaa yrityksen toimintaankin liittyviin kysymyksiin ja se voi säästää yrittäjän virheiltä. Tästä johtuen, ulkoistaminen voi antaa yritykselle myös paremmat mahdollisuudet menestyä.

Toimeksiantajan kannattaa kirjoittajan mielestä neuvotella useamman tilitoimiston kanssa, kunnes hän löytää haluamansensa ratkaisun. Kun oikea tilitoimisto on löytynyt, kannattaa tehdä kirjallinen sopimus siitä, mistä toiminnoista tilitoimisto vastaa. Kuinka palvelu hinnoitellaan ja kuinka paljon henkilökohtainen neuvonta kustantaa. Tilitoimiston kanssa on syytä keskustella myös sisäisen laskennan tarpeesta ja sen toteutuksesta.

7.3 Yrityksen rahoitus

Yrityksen käynnistämisvaiheen vaatiman rahoituksen yrittäjä kertoi olevansa valmis sijoittamaan itse, jottei yrityksen rahoitus tuota hänelle henkilökohtaisia riskejä haluttua enempiä. Ulkopuolisen rahoituksen hakeminen aloittavalle yritykselle vaatii melkein aina yrittäjän henkilökohtaisia vakuuksia. Tutkimuksessa pyrittiin ottamaan huomioon, että jos yrityksen lasketut tuotot eivät täysmääräisinä toteudu, kuinka yritys voi rahoitustaan järjestää ilman toimeksiantajan henkilökohtaista riskiä.

Haastattelussa selvisi, että toimeksiantaja on tällä hetkellä palkkatyössä ja perustettavassa yrityksessä hän toimii ainoastaan yrityksen rahoittajana, sekä johtaa yrityksen päivittäistä toimintaa. Koska yrittäjä on palkkatyössä toisessa yrityksessä, ei hänellä ole mahdollisuutta hakea yrittäjän toimeentuloksi myönnettävää yrityksen starttirahaa. Yritysmuodon ollessa yksityinen osakeyhtiö, omistajan on sijoitettava yritykseen vähintään 2500 euron suuruinen pääomapanos (Osakeyhtiölaki 624/2006). Toimeksiantajan valmiiden asiakassuhteiden myötä yrityksellä ei ole niin suurta aloituspääoman pulaa kuin tyypillisesti aloittavalla yrityksellä on. Toimeksiantaja kertoo, että hän on valmistautunut sijoittamaan yritykseen tarpeellisen pääoman, kunnes tulorahoitus riittää kulujen kattamiseen.

Tarvittaessa osakeyhtiö voi hakea rahoitusta yhtiökumppanin löytämällä, pankista, erityisrahoituslaitoksista (esimerkiksi Finnvera Oyj tai TE-keskukset) tai vakuutusyhtiöiden sijoitusluotoista. Vaikka osakeyhtiö on juridisesti itsenäinen elin, joka vastaa sitoumuk-

sistaan itse, vaativat rahoituslaitokset yleensä jonkinlaisen vakuuden lainalle. Yleensä kyseessä on omistajan henkilökohtainen omaisuus, kuten kiinteistö tai arvopaperit. Ulkopuolinen rahoittaja arvioi yleensä yrityksen toimintaedellytyksiä, joista vasta perustettavalla yrityksellä ei ole kuin teoreettista näyttöä. Ulkopuolisen rahoituksen hakeminen rahoituslaitoksilta kasvattaisi toimeksiantajan yrittäjän riskin koskemaan myös hänen henkilökohtaista talouttaan, vaikka kyseessä on osakeyhtiö.

Toimeksiantajan yritykseen on syytä tehdä ennen toiminnan aloittamista rahoitussuunnitelma, jolla turvataan, että pääomaa on tilillä, kunnes tulorahoituksella voidaan kattaa menot. Haastattelusta selvisi, että tulevan yrityksen rahoituksen kannalta haastavimpana tekijänä toimeksiantaja näkee koneiden ja kaluston hankinnan. Toiminnassa koneiden ja kaluston osalta yrityksen on mahdollista käyttää leasing-rahoitusta, kunnes yrityksellä on varaa hankkia omaa kalustoa. Leasing-rahoitus ei sido reaalivakuuksia, joita aloittavalla yrityksellä harvoin on. Leasing-rahoitus on hyvä ratkaisu, jos kaluston omistaminen ei ole liiketaloudellisesti perusteltua. Yrittäjä voi halutessaan myös myydä tai vuokrata esimerkiksi omia henkilökohtaisia koneita tai kalustoa yritykselle.

Toisena huolenaiheenaan toimeksiantaja mainitsee myyntisaatavien perimisen asiakkailta. Yleensä yritykset laskuttavat palvelunsa, joko 14 päivän tai 30 päivän maksuajalla. LVI-alalla laskutus tapahtuu työn valmistuttua, joten aloitusvaiheen maksut palveluista on saatava perittyä ajallaan. Myyntisaatavia rahoituksessa, eli factoringrahoituksessa yritys siirtää myyntisaatavansa rahoitusyhtiölle ja saa niitä vastaan luottoa käyttöönsä. Asiakkaat maksavat tällöin laskun suoraan rahoitusyhtiöön. Luotosta yritys maksaa korkoa rahoitusyhtiölle, mutta yleensä factoringrahoitus ei vaadi muuta vakuutta kuin rahoitusyhtiölle siirretyt varat. Factoringrahoitus voi olla yrittäjälle kallis tapa hoitaa laskutusta, mutta se voi aloittava yrityksen kohdalla olla myös kannattavaa, koska myyntisaatavat saadaan nopeasti käyttöön. Koska toimeksiantaja ei halua lisätä yrittäjän riskiään koskemaan muuta kuin sijoittamaansa pääomaa, kannattaa hänen harkita leasing-rahoitusta ja factoringrahoitusta, jos yrityksen ennustetuissa luvuissa ei pysytä.

7.4 Opinnäytetyöprosessi

Mielestäni opinnäytetyö onnistui hyvin ja se vastaa toimeksiantajan esittämiin tutkimuskysymyksiin laajasti. Sain mielestäni perusteltua tutkimuksen tulokset riittävästi. Opinnäytetyön aihealue oli mielestäni laaja. Etenkin tietoperustan aiheenrajaukset tuottivat

välillä ongelmia. Opinnäytetyön pääpaino pysyi kuitenkin toimeksiantajan toivomissa raameissa.

Opinnäytetyön tekeminen oli välillä helppoa ja välillä vaikeaa. Toimeksiantajan kanssa käydyt haastattelut onnistuivat mielestäni todella hyvin. Keskustelu ajautui ajoittain valmiiksi suunnittelemani haastattelurungon ulkopuolelle, mutta näistäkin keskusteluista opimme varmasti molemmat paljon. Tutkimuksen pyrkimyksenä ei ollut miettiä miten perustettavan yrityksen toiminta olisi mahdollisimman kannattavaa vaan tutkimuksella toivottiin saavan toimeksiantajan tarpeisiin sopivia ratkaisuja. Tutkimuksesta saadut johtopäätökset rakentuivat yrittäjän toiveiden ja arvojen mukaisiksi. Tutkimuksen kirjoittaminen raportiksi onnistui mielestäni kohtalaisesti. Vaikeimpana asiana opinnäytetyön tekemisessä koin tietoperustan rakentamisen. Yrityksen perustamisoppaita on saatavilla valtava määrä ja ne ovat asiasisällöltään rikkaita. Pyrin opinnäytetyössäni saamaan pakattua mahdollisimman tiiviisti kaiken mielestäni tärkeimmän informaation, johon yrityksen perustamista suunnittelevan tulisi tutustua.

Aikatauluni opinnäytetyön tekemiseen oli liikkuva. Opinnäytetyön tutkimustulokset valmistuivat nopeasti toimeksiantajan kanssa käytyjen haastatteluiden jälkeen, mutta opinnäytetyön raportointi eteni maltillisella vauhdilla. Suurimman panostuksen käytin aihekirjallisuuteen tutustumiseen ja näin jälkikäteen ajateltuna pienempikin valmistautuminen raportointivaiheeseen olisi riittänyt. Halusin kuitenkin rakentaa opinnäytetyön tietoperustan useista lähteistä, vaikka sisällöltään kirjallisuus oli hyvin samanlaista. Toimeksiantajan kanssa käytyjen haastatteluiden jälkeen opinnäytetyön raportti oli kuitenkin mielestäni yksinkertaista rakentaa, koska toimeksiantajalla oli jo todella selkeä kuva mitä hän haluaa tulevan yrityksen suunnittelussa otettavan huomioon. Kun toimeksiantajalle mielestäni tarkoituksenmukaisimmaksi yhtiömuodoksi sopi osakeyhtiö, myös taloushallinnon suunnittelu oli vaivatonta. Toimeksiantajalta saadun palautteen mukaan tutkimuksessa selvinneet yritysmuoto, taloushallinnon toimintojen järjestäminen ja rahoituksen hankkiminen ovat yrityksessä toteutettu johtopäätöksieni mukaisina.

7.5 Jatkotutkimusehdotuksia

Yrityksen perustamiseen liittyviä oppaita ja aihekirjallisuutta on saatavana paljon. Kirjallisuudessa neuvotaan ulkoistamaan taloushallinnon toimintoja ammattilaisille. Usein suo-

sitellaan ulkoistamaan koko taloushallinto, jotta yritys voi keskittyä täysin omaan toimintaansa. Jokaisen aloittavan yrityksen on kuitenkin seurattava kirjallisuuden tarjoamia ohjeita tapauskohtaisesti, koska jokainen yritys on erilainen. Sain opinnäytetyötä tehdessäni huomata, kuinka paljon yrittäjän oma rooli yrityksessä vaikuttaa taloushallinnon suunnitteluun. Suunnittelussa on muun muassa otettava huomioon, onko yrittäjä halukas tekemään taloushallinnollista työtä itse ja millaisiin toimiin hänellä on aikaa. Jatkotutkimuksena olisi hyödyllistä selvittää, kuinka paljon koko taloushallinnon ulkoistaminen tulee keskimäärin aloittavalle pienyritykselle maksamaan. Tutkimuksen toimeksiantajana voisi toimia esimerkiksi yrittäjä, jonka työpanos on yritykselleen ratkaiseva. Tilitoimistot usein hinnoittelevat esimerkiksi kirjanpidon tositteista tehtyjen vientien mukaan. Tämän vuoksi toimeksiantaja voisi toimia esimerkiksi palveluita tarjoavalla alalla, jossa ainakin alle kymmenen hengen rakennuspalveluita tarjoavissa yrityksissä vientejä on verrattain vähän. Haastattelemalla tilitoimistoja voitaisiin saada vertailuarvoja, kuinka paljon koko taloushallinnon ulkoistaminen tulisi kustantamaan ja millaisia paketteja tilitoimistot tällaiseen ulkoistamiseen tarjoavat. Mielenkiintoista olisi myös tietää, onko tilitoimiston toiminta sitä kannattavampaa, mitä enemmän toimintoja yritys ulkoistaa. Yrittäjiä haastattelemalla puolestaan saataisiin tietää, millaisiin taloushallinnon palveluihin heillä on tarvetta ja kuinka paljon heidän omalle yritykselleen panostaman työtunnin arvo on. Pystytäänkö löytämään keskiarvoista lukua yrittäjän oman työtunnin arvolle, jotta koko yrityksen taloushallinto on syytä ulkoistaa.

Toisena jatkotutkimuksen aiheena voisi seurata tässä opinnäytetyössä toimeksiantajana toimineen henkilön yrityksen elinkaarta. Tutkimuksen aiheena voisi olla esimerkiksi, kuinka yritys on menestynyt suhteessa odotuksiin tai kuinka yrityksen taloushallinnon prosessit ovat toimineet. Tutkimuksessa voitaisiin myös selvittää, kuinka kannattavaa taloushallinnon toimintoja on ollut pitää yrityksen sisällä. Toimeksiantaja kertoi olevansa kiinnostunut osallistumaan jatkossakin yrityksen talouteen liittyvistä tutkimuksista. Esimerkiksi yrityksen kannattavuuteen tai palvelun hinnoitteluun liittyvät tutkimukset olisivat toivottuja.

Lähteet

- Ammattikorkeakouluasetus 352/2003.
 Ammattikorkeakoululaki 351/2003.
 Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.
 Becker, B., Dawson, P., Devine, K., Hannum, C., Hill, S., Leydens, J., Matuskevich, D., Traver, C. & Palmquist, M. 1994 - 2012. Case Studies. Colorado State University. <https://writing.colostate.edu/guides/guide.cfm?guideid=60> Luettu 30.10.2017
- Holopainen, T. 2013. Yrityksen perustamisopas: käytännön perustamistoimet. Jyväskylä: Asiatieto Oy
- Keskuskauppakamari. 2009. Yrityksen perustajan opas. Helsinki: Keskuskauppakamarin Palvelu Oy
- Kirjanpitolaki 1336/1997
- Mäkinen, L. 2014. Yrittäjän ja kirjanpitäjän vero-opas. Helsinki: Yrityskirjat Oy
- Saaranen-Kauppinen & Puusniekka. 2006. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_1.html Luettu 30.10.2017
- Siikavuo, J. 2003. Pienyrityksen taloushallinto. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy
- Stenbacka J. & Söderström T. 2016. Palkanlaskenta. Helsinki: Sanoma Pro Oy
- Tilastokeskus. 2017. Yritykset 2015. http://tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_yritykset.html Luettu 13.10.2017
- Tilintarkastuslaki 1141/2015
- Toimeksiantaja. 2017. Toimeksiantajahaastattelu. Haastateltu 1.8.2017, 3.8.2017, 4.8.2017.
- Tomperi, S. 2015. Käytännön kirjanpito. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy
- Tuomi-Sorjonen P. 2016. Kirjanpito, tilinpäätös ja verotus. Helsinki: Sanoma Pro Oy
- Tuomi-Sorjonen P. & Kosonen P. 2015. Tilikausi. Helsinki: Sanoma Pro Oy
- Tuloverolaki 30.12.1992/1535.
- Työ- ja elinkeinoministeriö. 2017. Starttiraha – aloittavan yrittäjän tuki. http://www.tepalvelut.fi/te/fi/tyonantajalle/yritykselle/aloittavan_yrittajan_palvelut/starttiraha/index.html Luettu 27.10.2017
- Uusyrityskeskus 2017. Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2017. https://www.uusyrityskeskus.fi/wp-content/uploads/2017/02/SUK_OPAS2017_verkkoon.pdf Luettu 10.10.2017
- Viitala, J. 2006. Yrittäjän taloushallinnon perusteet. Helsinki: Tietosanoma Oy
- Verohallinto. 2017. Tuloverotus – yritykset ja yhteisöt. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/> Luettu 12.10.2017
- Verohallinto. 2017. Valtion tuloveroasteikko. https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48846/valtion_tuloveroasteikko/ Luettu 12.10.2017
- Westerlund, R. 2011. Laskentatoimi. www.tekniikka.oamk.fi/~raijaw/Yritystalous12/Laskentatoimi.docx Luettu 26.10.2017

Haastattelurunko

Taustatietoja haastateltavasta

Ammatti?

Koulutus?

Työkokemus?

Millaista kokemusta sinulla on yrittämisestä?

Onko perustettavasta yrityksestä tarkoitus tulla sinulle päätulonlähde?

Minkälaisena näet oman roolisi perustettavassa yrityksessä?

- Kuinka paljon olet valmis käyttämään siihen omaa aikaasi?
- Kuinka kiinnostunut olet yrityksen taloushallinnon toiminnoista?

Millaisia tavoitteita ja päämääriä sinulla on yrittäjänä?

Taustatietoja perustettavasta yrityksestä

Toimiala?

Luvanvaraisuus?

Tunnusluvut?

Omistus pohja?

Minkälaisia toimia olet jo tehnyt yrityksen perustamisen suhteen?

- liiketoimintasuunnitelma
- rahoituslaskemat

Minkälaiset tulevaisuuden suunnitelmat sinulla on yritykselle?

- lyhyen tähtäimen suunnitelmat
- pitkän tähtäimen suunnitelmat
- yrityksen laajentaminen
- yrityksen lopettaminen/myyminen

Onko sinulla tarkoitus palkata yritykseen henkilökuntaa?

- vakituisia/kokoaikaisia
- minkälaisiin rooleihin

Tuleeko yrityksellä olemaan toimitiloja?

Minkälaisia laite ja koneistohankintoja yritystoiminta tulee vaatimaan?

Yritysmuoto, taloushallinto ja rahoitus

Minkälaisia toiveita sinulla on yritysmuodon suhteen?

- vastuukysymykset
- verotus
- voitonjako
- yrityksen päätäntävalta
- henkilökohtaiset riskit

Kuka yrityksen päivittäistä toimintaa tulee johtamaan?

Onko sinulla minkälaista kokemusta yrityksen taloushallinnosta?

- kirjanpito
- laskutus
- palkanmaksu

Kuinka paljon olet valmis tekemään itse yrityksen taloushallinnon toiminnoista?

- kirjanpito
- laskutus ja maksatus
- palkanmaksu
- myyntisaatavien seuranta
- varastointi

Minkälaista sisäisen laskennan informaatiota toivoisit saavasi yrityksestä?

- päivittäin
- kuukausittain
- mitkä tunnusluvut ovat toiminnan kannalta tärkeitä

Minkälaista rahoitusta olet suunnitellut yritystoiminnan käynnistämiseksi?

- pääoma
- puskurivarat
- laitteet, koneet ja kalusto

Perustamissopimus

1. Perustamme tällä perustamissopimuksella osakeyhtiön, jonka toiminimi on Päijät-Hämeen LVI-työt Oy. Merkitsemme yhtiön osakkeet seuraavasti:

Nimi	Syntymäaika	Osakkeiden lukumäärä
Sievänen Jari Matti	12.02.1988	5

2. Jokaisesta osakkeesta on yhtiölle maksettava 500,00 euroa. Osakkeet on maksettava viimeistään 01.10.2017.
3. Hallituksen varsinaisiksi jäseniksi valitsemme Sievänen Jari Matti, Eskelinen Juuso Petteri ja varajäseniksi Vottonen Samu Mikael.
4. Hallituksen puheenjohtajaksi valitsemme Sievänen Jari Matti.
5. Tilintarkastajia ei ole valittu.
6. Yhtiön toimitusjohtajaksi valitsemme Sievänen Jari Matti. Toimitusjohtajan sijaiseksi valitsemme Eskelinen Juuso Petteri.
7. Yhtiön tilikausi on 01.04. - 31.03.
8. Yhtiöjärjestys on tämän perustamissopimuksen liitteenä.

Kaikkien osakkeenomistajien allekirjoitukset
Sievänen Jari Matti
Vahvasti tunnistettu

Allekirjoituspäivä
20.08.2017

Yhtiöjärjestys

- 1 § Yhtiön toiminimi on Päijät-Hämeen LVI-työt Oy.
- 2 § Yhtiön kotipaikka on Heinola.
- 3 § Yhtiön toimiala:
Lvi-alan työt.
- 4 § Yhtiötä edustaa hallitus. Hallitus voi lisäksi antaa nimetyille henkilölle prokuran tai oikeuden yhtiön edustamiseen.
- 5 § Osakkeenomistajalla ja yhtiöllä on oikeus lunastaa muulta omistajalta kuin yhtiöltä toiselle siirtyvä osake. Ensisijainen lunastusoikeus on osakkeenomistajalla. Jos useampi osakkeenomistaja haluaa käyttää lunastusoikeuttaan, osakkeet jaetaan lunastukseen halukkaiden kesken heidän omistamiensa osakkeiden mukaisessa suhteessa. Mikäli osakkeiden jako ei mene tasan, jaetaan ylijääneet osakkeet lunastusta haluavien kesken arvalla. Yhtiöllä on lunastusoikeus, mikäli kukaan osakkeenomistajista ei lunasta siirtyviä osakkeita. Muilta osin lunastukseen sovelletaan osakeyhtiölain määräyksiä.

YRITYS- JA
YHTEISÖTIETOJÄRJESTELMÄ**PERUSTAMISILMOITUS Y1****Osakeyhtiö**

Ilmoitusnumero 1100000530930 Perusosa

Toiminimi

Toiminimi on Päijät-Hämeen LVI-työt Oy

Asiointikieli

Perustettavan yrityksen asiointikieli on suomi.

Kotipaikka on Heinola**Osoite- ja yhteystiedot****Postiosoite**Pengerkatu 23 A 17
00500 HELSINKI**Käyntiosoite**Pengerkatu 23 A 17
00500 HELSINKI**Yrityksen yhteystiedot**

Puhelin

0456391661

Matkapuhelin

0456391661

Faksi

jari.sievanen@pp.phnet.fi

Sähköposti

Kotisivun osoite

Yritys ilmoittautuu seuraaviin rekistereihin

Kaupparekisteri

Arvonlisäverovelvollisuusrekisteri

Työnantajarekisteri

Ennakkoperintärekisteri

Tilikausi

Ensimmäinen tilikausi: 20.08.2017 - 31.03.2018

Normaali tilikausi ensimmäisen tilikauden jälkeen: 01.04. - 31.03.

[1]

Lisätietojen antajat

PRH:lle

Sievänen Jari Matti
Päijät-Hämeen LVI-työt Oy
Pengerkatu 23 A 17
00500 HELSINKI
Puhelin 0456391661
Matkapuhelin 0456391661
Faksi
Sähköposti jari.sievanen@pp.phnet.fi

Verohallinnolle

Sievänen Jari Matti
Päijät-Hämeen LVI-työt Oy
Pengerkatu 23 A 17
00500 HELSINKI
Puhelin 0456391661
Matkapuhelin 0456391661
Faksi
Sähköposti jari.sievanen@pp.phnet.fi

Ilmoituksen allekirjoitustiedot

Allekirjoituspäivämäärä: 20.08.2017
Allekirjoittaja Sievänen Jari Matti (vahvasti tunnistettu)

YRITYS- JA
YHTEISÖTIETOJÄRJESTELMÄ

PERUSTAMISILMOITUS Y1

Osakeyhtiö

Ilmoitusnumero 1100000530930 PRH:n osa

Toiminimi

Päijät-Hämeen LVI-työt Oy

Perustamissopimuksen päivämäärä

20.08.2017

Osakepääoma ja osakkeet

Osakepääoma: 2 500,00 €

Osakkeiden kokonaislukumäärä: 5 kpl

Hallitus

Nimi	Rooli	Syntymäaika	Asuinpaikka
Sievänen Jari Matti	Hallituksen puheenjohtaja	12.02.1988	Helsinki
Eskelinen Juuso Petteri	Hallituksen jäsen	02.12.1986	Heinola
Vottonen Samu Mikael	Hallituksen varajäsen	21.04.1994	Heinola

Tilintarkastajat

Tilintarkastajia ei ole valittu.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja: Sievänen Jari Matti

Syntymäaika: 12.02.1988

Asuinpaikka: Helsinki

Toimitusjohtajan sijainen: Eskelinen Juuso Petteri

Syntymäaika: 02.12.1986

Asuinpaikka: Heinola